Õppeasutus: Tartu Kutsehariduskeskus
Õppeasutuse kood: 75024308

Õppekava kinnitatud
Direktori kk nr 1651
2009-11-06

ÕPPEKAVA REGISTREERIMISLEHT

.....

Õppekava rühm: Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine
(ISCED 97 liigituse järgi)

Õppekava: Rätsepatöö
(nimetus eesti keeles)

Tailoring
(nimetus inglise keeles)

Õppekeel: eesti keel

Kutseõppe liik	kutseõpe keskhariduse baasil
Maht õppenädalates (õn)	80

Õppekava koostamise alus:
Õmbluserialade riiklik õppekava, Haridus- ja teadusministri 22. jaanuari 2009. a määrus nr 7.

Õppekava eesmärgid ja ülesanded :
Tartu KHK rätsepatöö eriala õppekavaga kehtestatud kutseõppe eesmärk on võimaldada õppijal omandada teadmised, oskused ja hoiakud töötamiseks õmblusvaldkonna ettevõtetes õmbleja ja/või rätsepana ning luua eeldused õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks.

Õppekavaga kehtestatud kutseõppe ülesanne on ette valmistada selline töötaja, kes:
1) väärtustab oma kutseala ning arendab oma kutseoskusi;
2) oskab planeerida, teostada, hinnata ja arendada oma tööd;
3) oskab iseseisvalt rakendada oma kutse- ja erialaseid teadmisi ning oskusi erinevates töösituatsioonides;
4) on orienteeritud kvaliteetsete õpi- ja töötulemuste saavutamisele;
5) vastutab enda ja kaastöötajate turvalisuse eest ning tuleb toime ohuolukordades;
6) töötab oma tervist ja keskkonda säästes;
7) oskab teha eetilisi ja seaduspäraseid valikuid ning on vastutusvõimeline;
8) on suhtlemis-, analüüsi ja teabe hankimise oskusega ning valmis meeskonnatööks.

Nõuded õpingute alustamiseks:
Rätsepatöö eriala õppekava alusel võib õppima asuda isk, kes on omandanud keskhariduse.
Vastuvõtt toimub vastavalt " Tartu Kutsehariduskeskuse õpilaste vastuvõtmise kord".

Õppekava struktuur:

1. Üld- ja põhiõpingute moodulid (sh praktika), 73 õn

Sissejuhatus õpingutesse, 1 õn; Majanduse ja ettevõtte alused, 1 õn; Töökeskkonnaohutuse alused, 1 õn; Arvutikasutuse ja asjaajamise alused, 1 õn; Tööseadusandluse alused, 1 õn; Töökorralduse alused, 1 õn; Erialane inglise keel, 1 õn; Erialane vene keel, 1 õn; Materjaliõpetus, 2 õn; Õmblusseadmed, 1 õn; Õmblustehnoloogia alusõpe, 4 õn; Erialane joonistamine, 1 õn; Klienditeeninduse alused, 1 õn; Rõivaste ajalugu ja tänapäev, 1 õn; Stiiliõpetus, 1 õn; Seeliku töötlemine individuaaltööna, 3 õn; Pükste töötlemine individuaaltööna, 3 õn; Pluusi ja päevasärgi töötlemine individuaaltööna, 3 õn; Vesti töötlemine individuaaltööna, 2 õn; Kleidi töötlemine individuaaltööna, 3 õn; Naiste jaki töötlemine individuaaltööna, 6 õn; Mantli töötlemine individuaaltööna, 8 õn; Rätsepatöö eriala praktika, 25 õn; Rätsepatöö lõpueksam, 1 õn

2. Valikõpingute moodulid, 7 õppenädalat

Kodutekstiilid, 3 õn*; Kanga disain, 2 õn*; Trikotaažtoodete õmblemine, 2 õn*; Korsett-toodete töötlemine, 3 õn*

Nõuded õpingute lõpetamiseks:
Õpingud loetakse lõpetatuks, kui on saavutatud õppekavas esitatud õpitulemused ning sooritatud positiivsele tulemusele kooli lõpueksam.
Lisaks rätsepatöö lõpueksamile võib õppija sooritada Õmbleja I kutsekvalifikatsioonieksami.

Lõpetamisel väljastatavad dokumendid:
Kooli lõpetanule väljastatakse lõputunnistus keskhariduse baasil kutseõppe läbimise kohta ja hinneteleht.

Õppekava vastab sisuliselt ja vormistuslikult esitatud nõuetele ..... 2010. a.

.....

/ees- ja perenimi, allkiri/
Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse Kutsehariduse osakonna peaspetsialist

Õppeasutus: **Tartu Kutsehariduskeskus**
Õppeasutuse kood: **75024308**

Aadress: **Kopli 1**
Telefon/Faks: **+372 7 361 866 / +372 7 361 867**
e-post: **info@khk.tartu.ee**

Õppekavarühm: Tekstiili, rõivaste, jalatsite valmistamine ning naha töötlemine

Õppekava: **Rätsepatöö**

Tailoring

Kutseõppe liik: kutseõpe keskhariduse baasil

Õppeakava maht õppenädalates: 80

Õppekeel: eesti keel

Kinnitan direktor Andrus Kompus /...../

käskkiri nr 1651, kuupäev 06.11.2009 pitser

Kooskõlastatud

kooli õppenõukogu protokoll nr 148, kuupäev 06.11.2009

kooli nõukogu protokoll nr 147, kuupäev 06.11.2009

Kontaktisik Signe Sundja /...../

kergetööstuse ja kodu- ning iluteeninduse osakonna juhataja

+372 7 361 837, signe.sundja@khk.tartu.ee, +372 7 361 867

Registreeritud Eesti Hariduse Infosüsteemis: 06.11.2009

Õppekava kood: 100421

Sisukord

I Üldosa **3**
Õppekava koostamise alus 3
Õppekava eesmärgid ja ülesanded 3
Nõuded õpingute alustamiseks 3
Õppekava struktuur 4
Praktikakorraldus 6
Valikõpingute valiku võimalused ja tingimused 6
Üldised hindamise põhimõtted 7
Nõuded õpingute lõpetamiseks 7
Lõpueksami läbiviimise juhend 7
Õppekava koostajad 8
II Moodulite kirjeldused **9**
Sissejuhatus õpingutesse 9
Majanduse ja ettevõtte alused 10
Töökeskkonnaohutuse alused 11
Arvutikasutuse ja asjaajamise alused 13
Tööseadusandluse alused 15
Töökorralduse alused 17
Erialane inglise keel 19
Erialane vene keel 20
Materjaliõpetus 21
Õmblusseadmed 23
Õmblustehnoloogia alusõpe 25
Erialane joonistamine 27
Klienditeeninduse alused 29
Rõivaste ajalugu ja tänapäev 31
Stiiliõpetus 32
Seeliku töötlemine individuaaltööna 33
Pükste töötlemine individuaaltööna 35
Pluusi ja päevasärgi töötlemine individuaaltööna 37
Vesti töötlemine individuaaltööna 40
Kleidi töötlemine individuaaltööna 42
Naiste jaki töötlemine individuaaltööna 44
Mantli töötlemine individuaaltööna 46
Rätsepatöö eriala praktika 48
Rätsepatöö lõpueksam 50
III Valikõpingute moodulid **51**
Kodutekstiilid 51
Kanga disain 53
Trikotaažtoodete õmblemine 54
Korsett-toodete töötlemine 55
LISAD **57**
LISA 1: Õppebaasi kirjeldus 57
LISA 2: Rätsepatöö lõpueksami juhend 58
LISA 3: Õppekavaga seotud õpetajad 59

I Üldosa

Õppekava koostamise alus

Õmbluserialade riiklik õppekava, Haridus- ja teadusministri 22. jaanuari 2009. a määrus nr 7.

Õppekava eesmärgid ja ülesanded

Õppekavaga kehtestatud kutseõppe eesmärk on võimaldada õppijal omandada teadmised, oskused ja hoiakud töötamiseks õmblusvaldkonnas õmbleja või rätsepana ning luua eeldused õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks.

Õppekavaga kehtestatud kutseõppe ülesanne on ette valmistada selline töötaja, kes:
1) väärtustab oma kutseala ning arendab oma kutseoskusi;
2) oskab planeerida, teostada, hinnata ja arendada oma tööd;
3) oskab iseseisvalt rakendada oma kutse- ja erialaseid teadmisi ning oskusi erinevates töösituatsioonides;
4) on orienteeritud kvaliteetsete õpi- ja töötulemuste saavutamisele;
5) vastutab enda ja kaastöötajate turvalisuse eest ning tuleb toime ohuolukordades;
6) töötab oma tervist ja keskkonda säästes;
7) oskab teha eetilisi ja seaduspäraseid valikuid ning on vastutusvõimeline;
8) on suhtlemis-, analüüsi ja teabe hankimise oskusega ning valmis meeskonnatööks.

Nõuded õpingute alustamiseks

Rätsepatöö õppekavale saavad asuda õppima isikud, kellel on omandanud keskhariduse.

Vastuvõtutingimused:
* lõputunnistuse keskmine hinne;
* vestlus, mille käigus selgitatakse välja õpilaskandidaadi sobivus ja motivatsioon õpingute alustamiseks.
Konkursi korral sooritavad kandidaadid erialase testi.

Õppekava struktuur

Jrk nr	Moodulite/üldharidusainete nimetused	Kogumaht (õn)	Maht (õn) 1. õppeaastal			Maht (õn) 2. õppeaastal		
			Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku	Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku
I	**Üld- ja põhiõpingud**	**73**	28	10	38	20	15	35
1	Sissejuhatus õpingutesse	1	1	0	1	0	0	0
2	Majanduse ja ettevõtte alused	1	0	0	0	1	0	1
3	Töökeskkonnaohutuse alused	1	1	0	1	0	0	0
4	Arvutikasutuse ja asjaajamise alused	1	0	0	0	1	0	1
5	Tööseadusandluse alused	1	0	0	0	1	0	1
6	Töökorralduse alused	1	1	0	1	0	0	0
7	Erialane inglise keel	1	0	0	0	1	0	1
8	Erialane vene keel	1	1	0	1	0	0	0
9	Materjaliõpetus	2	2	0	2	0	0	0
10	Õmblusseadmed	1	1	0	1	0	0	0
11	Õmblustehnoloogia alusõpe	4	4	0	4	0	0	0
12	Erialane joonistamine	1	1	0	1	0	0	0
13	Klienditeeninduse alused	1	0	0	0	1	0	1
14	Rõivaste ajalugu ja tänapäev	1	1	0	1	0	0	0
15	Stiiliõpetus	1	1	0	1	0	0	0
16	Seeliku töötlemine individuaaltööna	3	3	0	3	0	0	0
17	Pükste töötlemine individuaaltööna	3	3	0	3	0	0	0
18	Pluusi ja päevasärgi töötlemine individuaaltööna	3	3	0	3	0	0	0
19	Vesti töötlemine individuaaltööna	2	2	0	2	0	0	0

Jrk nr	Moodulite/üldharidusainete nimetused	Kogumaht (õn)	Maht (õn) 1. õppeaastal			Maht (õn) 2. õppeaastal		
			Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku	Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku
20	Kleidi töötlemine individuaaltööna	3	3	0	3	0	0	0
21	Naiste jaki töötlemine individuaaltööna	6	0	0	0	6	0	6
22	Mantli töötlemine individuaaltööna	8	0	0	0	8	0	8
23	Rätsepatöö eriala praktika	25	0	10	10	0	15	15
24	Rätsepatöö lõpueksam	1	0	0	0	1	0	1
II	**Valikõpingud**	**7**	2	0	2	5	0	5
1	Kodutekstiilid	3						
2	Kanga disain	2						
3	Trikotaažtoodete õmblemine	2						
4	Korsett-toodete töötlemine	3						

Praktikakorraldus

Praktika on õppekava raames töökeskkonnas juhendaja juhendamisel kindlate õpieesmärkidega tehtav praktiline töö. Kool kindlustab õppijad praktikakohtadega, tagab praktika toimumise õppekavas ettenähtud mahus ja eesmärkide kohaselt, praktika koolipoolse juhendamise ning praktika tulemuslikkuse hindamise. Tartu Kutsehariduskeskusel on kooli poolt tunnustatud praktikaettevõtted. Kooli, õpilase ja praktikaettevõtte vahelised suhted reguleeritakse enne praktika algust sõlmitava kolmepoolse lepinguga. Praktikal viibimise ajal laieneb õpilastele töötervishoiu ja tööohutuse seadus.

I praktika:
Tutvumine ettevõttega. Organisatsiooni õiguslik vorm, struktuuriüksused, tegevuseesmärgid, põhilised konkurendid, tarnijad, kliendid. Tootmise korraldus ja tööjaotus. Tutvumine ametijuhendiga, töötajate õiguste ja kohustustega. Tutvumine töösisekorra ja tööohutuse eeskirjadega. Töötamine õmbleja töökohal. Erinevatel seadmetel töötamine. Kergete rõivaste (seeliku, pükste, pluusi, päevasärgi, kleidi, vesti, trikotaažtoodete) töötlemine.

II praktika:
Erinevatel seadmetel töötamine. Kergete rõivaste (seelikute, pükste, pluuside, päevasärkide, kleitide, vestide, trikotaažtoodete) töötlemine. Ülerõivaste (jakkide, mantlite, jopede, pintsakute) töötlemine. Suhtlemine tellijatega. Erinevate tellimuste täitmine.

II praktika ajal valmib lõpueksami praktiline ja kirjalik töö.
Praktilise tööna valmib individuaaltööna kliendile valmistatav voodriga toode (meeste pintsak, naiste jakk, kevad-sügis- või soojendusvoodriga mantel, poolmantel, kostüüm, voodriga kleit või jakk, pruutkleit).

Valikõpingute valiku võimalused ja tingimused

Valikõpingute moodulid määratlevad teadmised ja oskused, mis toetavad ja laiendavad rätsepa kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Valikõpingute moodulid on õppekavaga määratud moodulite hulgast kas õppija, kooli või tööandja volitatud esindaja poolt valitud moodulid, mis õppekava täies mahus täitmiseks tuleb läbida.

Riiklikus õppekavas on valikõpingute mahuks 13 õn. Kooli õppekavas kasutatakse valikõpingute mahtu järgmiselt:
1) kooli lõpueksami ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks 1 õn;
2) praktika mahu suurendamiseks 5 õn;
3) valikõpinguteks on koostatud järgmised moodulid - kanga disain 2 õn; korsett-toodete töötlemine 3 õn; kodutekstiilid 3 õn; trikotaažtootete õmblemine 2 õn.

Õpilastel on kohustus valida valikõpinguid 7 õppenädala ulatuses, et õppekava oleks täies mahus täidetud. Valikõpingute moodulite hulgast valitud moodul avatakse, kui selle on valinud vähemalt 51% kursuse õppijate arvust.

Kool võib vajaduse korral kooli õppekava üks kord aastas muuta valikõpingute moodulite osas. Kooli õppekava uue versiooni kinnitab kooli direktor, kooskõlastades selle eelnevalt õppenõukogu ja kooli nõukoguga.

Üldised hindamise põhimõtted

Hindamise üldiseks põhimõtteks on:
- toetada õppija mina-pildi ja isiksuse arengut tema kujunemisel erialaseid kutsoskusi omavaks töötajaks;
- motiveerida õppijat sihikindlalt õppima;
- suunata enesehinnangu ja isikuomaduste kujunemist;
- anda informatsiooni õppija õpitulemustest õppijale, õpetajale ja tööandjale.

Õpilaste hindamise aluseks on Tartu Kutsehariduskeskuse õppekorralduseeskirjaga kehtestatud õpilaste hindamise kord.

Õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse viiepallisüsteemis, kus hinne «5» on «väga hea», «4» on «hea», «3» on «rahuldav», «2» on «puudulik» ja «1» on «nõrk».

Arvestades õppija individuaalseid võimeid ja suutlikkust võib õpetaja vähendada/tõsta skaala väärtusi 5% võrra.

Mooduli hinne kujuneb järgmiselt:
- protsessihinded (tunni aruteludes osalemise aktiivsus, tunnikontrollid, praktiliste ülesannete lahendamine vm tunnitööd);
- kontrolltööd (iga mooduli teema lõpus);
- praktilised tööd;
- õppija iseseisva töö hinne.

Nõuded õpingute lõpetamiseks

Õpingud loetakse lõpetatuks, kui on saavutatud õppekavas esitatud õpitulemused ning sooritatud positiivsele tulemusele kooli lõpueksam.
Lisaks rätsepatöö lõpueksamile võib õppija sooritada Õmbleja I kutsekvalifikatsioonieksami.

Lõpueksami läbiviimise juhend

Kooli lõpueksam koosneb kirjalikust tööst, praktilisest tööst ja lõputöö kaitsmisest.

Kirjalikutöö sisu: sissejuhatus, kaasaegne moesuund, moejoonis ja moekirjeldus, materjalide kirjeldused, kasutatavate seadmete kirjeldused, lõikeõpetus: figuuri mõõdud, toote põhilõike konstrueerimine, moekohane modelleerimine, lõigete paigutamine kangale ja kasutatavate materjalide kulu arvestamine, tehnoloogilise töötlemise kirjelduse koostamine (valikuliselt vähemalt 4 tootesõlme töötlemise tehnoloogilised joonised), kokkuvõte, kasutatud kirjandus.

Kirjalik töö peab sisaldama kogu praktilise töö kohta käivat informatsiooni.

Praktiline töö (õmmeldakse ettevõttes): valitakse individuaaltööna kliendile valmistatav voodriga toode (meeste pintsak, naiste jakk, kevad-sügis- või soojendusvoodriga mantel, poolmantel, kostüüm, voodriga kleit või jakk, pruutkleit) määratud tähtajaga. Õppija valmistab valitud tegumoega toote, kliendilt võetud mõõtude alusel konstrueerib lõiked, modelleerib, lõikab juurde, õmbleb proovidega, valides põhjendatud tehnoloogilise töötlemise järjestuse, kasutades sobilikke abimaterjale, furnituuri ja seadmeid.

Lõputöö kaitsmine: õppija esitab eriala kutseõpetaja poolt retsenseeritud kirjaliku töö ja praktilise töö hinnangulehe. Õppija koostab ja esitleb töö analüüsi, tuues välja huvitavamad töötluskohad.

Õppija põhjendab eksamikomisjonile oma valikuid ja vastab retsensendi küsimustele. Kirjaliku töö, praktilise töö ning lõputöö kaitsmise hinde põhjal otsustab komisjon lõpueksami koondhinde.

Õppekava koostajad

Maiu Praakli
Signe Sundja
Tuuliki Vuks

II Moodulite kirjeldused

Mooduli nimetus:	**Sissejuhatus õpingutesse**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised õppeasutuse koolitöö korraldusest; õppetöö vormidest; õppekava sisust ja ülesehitusest; tunniplaani koostamise põhimõtetest; õppijat puudutavast dokumentatsioonist; õmbluserialaga seonduvatest kutsenõuetest; lõpueksami (kutseeksami) sooritamise nõuetest; teab Eesti kergetööstuse ajalugu ja arengusuundi.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>SISSEJUHATUS ERIALAÕPINGUTESSE</u> Kooli ja kooli ajaloo tutvustus. Kooli kodukord (eksamite ja arvestuste korraldus, õppepraktika, kooli lõpetamine). Õppija õigused ja kohustused. Kooli teenindavad struktuuriüksused. Kooli infosüsteem. Rõivaõmblemise õppekava sisu ja ülesehitus (loengud, seminarid, praktilised tööd vms, iseseisev teoreetiline ja praktiline töö, projektid, kirjalike tööde vormistamise nõuded); tunniplaani koostamise põhimõtted. Kooli praktikabaasid. Õppematerjalid ja -vahendid ning nende kättesaadavus; õppijat puudutav dokumentatsioon. Õpilaskodu. Õmbleja imago. Õmbleja kutsestandard ja kutseeksam. Tutvumine pedagoogilise personaliga. <u>KERGETÖÖSTUSE AJALUGU JA ARENGUSUUNAD</u> Lühiülevaade kergetööstuse ajaloost ja suurematest kergetööstusettevõtetest Eestis.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * õppeasutuse õpikeskkonda; * õppetöö vorme ja korraldust; * erinevaid õpimeetodeid; * õmbleja kutsestandardis kirjeldatud nõudeid; * õmbleja kutseeksami sooritamise võimalusi; * Eesti kergetööstuse ajalugu ja arengusuundi; oskab: * leida infot õmblusettevõtete kohta; * orienteeruda kooli teenindavates struktuuriüksustes
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb: * protsessi hinnetest (rühma- ja meeskonnatööd); * arvestuslikest hinnetest (kontrolltöö); * õpilase iseseisva töö hindest. Hinnatakse: *kooli teenindusüksuse, õpetajate, infosüsteemi, kodukorra, õpilaste õiguste ja kohustuste, õpilast puudutava dokumentatsiooni tundmist; * kergetööstuse ajaloo ja arengusuundade tundmist; *aktiivset osalemist õppekäigul ja esitlust rühmatööna. Iseseisva tööna valmib essee teemal "Minu nägemus õpitavast erialast ja valmisolekud kutseõpingute alguses".

Mooduli nimetus:	**Majanduse ja ettevõtte alused**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab ühiskonnas toimivaid peamisi majandusprotsesse, Eesti majanduse arengusuundi ühtses Euroopa Liidu majandusruumis, turumajanduse põhikomponente, ettevõtluse aluseid, ettevõtte finantseerimise ja administreerimise üldpõhimõtteid, ühistegevuse põhimõtteid, raamatupidamise põhimõisteid, äriplaani koostamise põhimõtteid, FIE-na tegutsemise põhireegleid.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>MAJANDUSE ALUSED</u> Vajadused ja ressursid. Majanduse põhiküsimused. Nõudluse ja pakkumise mehhanism. Eraomand, hinnasüsteem ja konkurents. Valitsuse roll ja funktsioonid: riigieelarve, maksud ja nende olemus. Eesti majanduse arengusuunad. Majanduslik stabiilsus: SKP, RKP, tööturg, tööpuudus. Pank ja pangateenused. <u>ETTEVÕTLUSE ALUSED.</u> Ettevõte, ettevõtja, ettevõtlus. Ühistegevuse põhimõtted. Äriühing, mittetulundusühing ja füüsilisest isikust ettevõtja. Ettevõtte loomise etapid. Ettevõtte juhtimine. Tootmine ja teenidus: toode ja toodang, püsiv- ja muutuvkulud, kasum ja käive. Turunduse põhialused ja turundusmeetmestik. Ettevõtte finantseerimine. Aruandlus. Väikeettevõtte äriplaan. FIE-na tegutsemise põhireeglid.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * ühiskonnas toimivaid peamisi majandusprotsesse; * Eesti majanduse arengusuundi ühtses Euroopa Liidu majandusruumis; * turumajanduse põhikomponente; * ettevõtluse aluseid; * ettevõtte finantseerimise ja administreerimise üldpõhimõtteid; * ühistegevuse põhimõtteid ja ühistulise ettevõtluse olemust; * äriplaani koostamise aluseid; * toote omahinna kujunemise aluseid; * FIE-na tegutsemise võimalusi.
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb: * õppeprotsessi hinnetest (rühmatööd, tunnitööd); * arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd, testid); * iseseisva töö hindest. Hinnatakse: * majandusalaste põhimõistete tundmist; * ettevõtlusalaste põhimõistete tundmist; * iseseisva tööna valminud analüüsi etteantud teemadel.

Mooduli nimetus:	**Töökeskkonnaohutuse alused**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab tööandja ja töövõtja õigusi ja kohustusi töökeskkonna ohutuse, tööõnnetuste ja kutsehaiguste vallas; kutsealaga seonduvaid tööohutus- ja tööhügieeninõudeid; esmaabi üldisi põhimõtteid; üldisi keskkonnaprobleeme ja säästva arengu põhimõtteid; jäätmekäitluse vajalikkust; töövõimlemise tähtsust tööprotsessis. Õppija oskab leida ja kasutada teavet töökeskkonda reguleerivate õigusaktide kohta; rakendada ja jälgida kutsealaga seonduvaid tööohutus- ja tööhügieeninõudeid; töötada tervist säästvalt ja ökonoomselt; sooritada töövõimlemise harjutusi; märgata keskkonna reostamise võimalikke ohte ja neid ennetada, vältida ohtu või teavitada sellest; järgida jäätmekäitluse keskkonnasäästlikke põhimõtteid.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	TÖÖTERVISHOID JA TÖÖOHUTUS. TÖÖHÜGIEEN Töökeskkond: üldnõuded, töökoht, töövahend. Tööolme. Tööohutuse ja töötervishoiu tagamise meetmed. Töökeskkonna ohutegurid ja ohutusjuhendid. Tervisekontroll. Tööandja ja töötaja kohustused ja õigused. Turvalisus. Õnnetusoht ja käitumine ohuolukorras. Tööõnnetus ja kutsehaigus. ESMAABI Tegutsemine õnnetuspaigal. Põhilised esmaabivõtted. Esmaabi lämbumise ja uppumise korral. Haavad ja verejooksud. Vereringehäired. Äkkhaigestumised, teadvusekaotus. Kukkumine ja luumurrud. Lihaste ja liigeste venitused. Põletushaavad. Külmumine. Kuumakahjustused. Mürgitused. Võõrkehad. Valud, palavik. Psüühiline kriisiseisund. Esmaabi liiklusõnnetuste korral. Sidumis- ja toestamisvahendid. Kannatanu tõstmine, kandmine, transportimine. Esmaabi vahendid töökohal. ERGONOOMIA ALUSED Ergonoomia mõiste ja ülesanded.Erinevad tööasendid ja nende mõju inmesele. Ühtlase ja mõõduka töökoomuse saavutamise viisid. TÖÖKOHA ORGANISEERIMINE Tooli, laua ja pedaali asend. Töökoha organiseerimine ja mõõdistamine. Töökoha korrashoid. Võimlemisharjutused erinevatele lihasgruppidele. TÖÖVÕIMLEMINE Kutsehaigust vältivad harjutused: selja-, ülakeha ja käteharjutused KESKKOND JA SÄÄSTEV ARENG. JÄÄTMEMAJANDUS Looduslike protsesside seotus ja tasakaal. Keskkonnastrateegia ja säästva arengu põhimõtted. Keskkonnareostuse ennetamise ja vältimise võimalusi töökeskkonnas ja olmes. Jäätmete teke ja liigitus. Ohtlikud jäätmed. Jäätmetekke vähendamine. Jäätmehooldus ja esmane käitlus.
Hinnatavad õpitulemused:	* tööandja ja töövõtja õigusi ja kohustusi töökeskkonna ohutuse, tööõnnetuste ja kutsehaiguste vallas; * töökeskkonna ohutegureid; * kutsealaga seonduvaid tööohutus- ja tööhügieeninõudeid; * esmaabi üldisi põhimõtteid; * looduslike ja ühiskondlike protsesside vahelisi seoseid; * üldisi keskkonnaprobleeme ja säästva arengu põhimõtteid; * jäätmekäitluse vajadust; * töövõimlemise tähtsust tööprotsessis; oskab: * leida ja kasutada teavet töökeskkonda reguleerivate õigusaktide kohta; * hinnata töökeskkonna ohutegureid, neid vältida või nende mõju vähendada; * järgida kutsealaga seonduvaid tööohutus- ja tööhügieeninõudeid;

* töötada tervist säästvalt ja ökonoomselt;
* sooritada töövõimlemise harjutusi;
* kasutada päästevahendeid, aidata teisi, teavitada ohust, evakueeruda;
* anda esmaabi;
* koostada koduapteeki;
* märgata keskkonna reostamise võimalikke ohte ja neid ennetada või vältida ohtu, teavitada ohust;
* järgida jäätmekäitluse keskkonnasäästlikke põhimõtteid.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
* õppeprotsessi hinnetest (tunnitöö, rühmatöö);
* arvestuslikust hindest (ergonoomika test);
* õpilase iseseisvast tööst.

Hinnatakse:
* tööohutusnõuete tundmist;
* individuaalõmbleja tööspetsiifikast lähtuvat esmaabi andmist;
* teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi ergonoomikast;
* iseseisva tööna referaat etteantud teemal, suuline ettekanne.

Mooduli nimetus:	**Arvutikasutuse ja asjaajamise alused**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab arvuti riistvara ja ohutusnõudeid kuvariga töötamisel; Interneti olemust ja selles peituvaid ohte; hea suhtlustava põhimõtteid, sh elektroonilises keskkonnas; dokumendiplangile ja dokumentide rekvisiitidele esitatavaid nõudeid; algatus-, vastus-, tellimis-, kaas-, voli- ja vabanduskirja koostamise nõudeid. Õppija oskab käivitada Windows`i programme ja tegutseda dialoogiaknas; kasutada erinevaid faile; leida Internetis informatsiooni; luua, avada, trükkida ja salvestada dokumenti; otsida veebist infot ja salvestada seda; koostada ja saata e-kirja; koostada ja vormistada avaldust, elulookirjeldust (CV), iseloomustust, seletuskirja arvutil ja paberkandjal.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	ARVUTIKASUTUSE ALUSED Personaalarvuti põhiosad ja nende funktsioonid: põhiplokk-emaplaat, protsessor, sisemälu, andmekandjad ja nende lugejad, kuvar, hiir, klaviatuur, printer. Ohutusnõuded kuvariga töötamisel. TÖÖ WINDOWS`is Arvuti sisse- ja väljalülitamine. Töölaud (desktop), ikoonid ja kaustad, töölaua standardsed ikoonid. Programmide käivitamine ja dokumentide avamine. Aknad: programmiaknad ja dialoogiaknad, nende kasutamine. Menüüd ja nupud, nende kasutamine. TÖÖ DOKUMENTIDEGA Dokumendi loomine, töötlemine, salvestamine ja trükkimine, erinevad failitüübid. INTERNET Interneti kasutusvõimalused, infootsing Internetist, e-kirja võimalused, veeb. Arvutiviirused. ASJAAJAMISE ALUSED Asjaajamise alused ja -kord. Dokumendi koostamis- ja vorminõuded: dokumendiplangid, dokumendi rekvisiidid, dokumendi vormistamise protseduur. Avalduse, elulookirjelduse (CV), iseloomustuse, seletuskirja koostamise ja vormistamise nõuded arvutil ja paberkandjal. Ametikirjade (algatuskiri, vastuskiri, tellimiskiri, kaaskiri, volikiri ja vabanduskiri) koostamise ja vormistamise nõuded arvutil ja paberkandjal.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * arvuti seadmeid; * ohutusnõudeid kuvariga töötamisel; * akende, menüüde ja nuppude tähendusi; * erinevaid failitüüpe; * arvutivõrke, serverit ja arvutiviiruseid; * Interneti kasutamise võimalusi; * hea suhtlustava põhimõtteid, sh elektroonilises keskkonnas; * dokumendiplangile ja dokumentide rekvisiitidele esitatavaid nõudeid; * algatuskirja, vastuskirja, tellimiskirja, kaaskirja, volikirja ja vabanduskirja koostamise nõudeid. oskab: * arvutit sisse ja välja lülitada, kasutada hiirt ja klaviatuuri; * muuta akende suurust ja kasutada menüüsid; * tegutseda dialoogiaknas; * luua ja kasutada erinevaid faile; * leida informatsiooni Internetis; * avada, luua, trükkida, salvestada dokumenti;

* otsida veebist infot ja seda salvestada;
* koostada ja saata e-kirja;
* koostada ja vormistada avaldust, elulookirjeldust (CV), iseloomustust, seletuskirja arvutil ja paberkandjal.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
* protsessi hinnetest (tunnitööd, rühmatööd);
* arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd);
* praktiliste harjutustööde hinnetest;
* õpilase iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
* dokumendi avamist, loomist ja salvestamist;
* e-kirja koostamist ja saatmist;
* ametikirja koostamist;
* info leidmist Internetis.

Iseseisva tööna koostada õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemasid ja sooritatud arvestustöid.

Mooduli nimetus:	**Tööseadusandluse alused**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab oma tegevusvaldkonna seadusandliku reguleerimise vajalikkust; peamisi töösuhteid reguleerivaid õigusakte ulatuses, mis on vajalik tööle asumiseks; töölepingu osapoolte seadusega sätestatud õigusi ja kohustusi; töösisekorra olemust; töölepingu sõlmimise, muutmise ja lõpetamise aluseid; töö- ja puhkeaja korralduse aluseid; kollektiivlepingu tingimusi; töösuhete pinnalt tekkinud vaidluste lahendamise võimalusi; määratavate distsiplinaarkaristuste liike ja materiaalse vastutuse kohaldamise aluseid.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>LEPINGULISED SUHTED</u> Füüsilised ja juriidilised isikud. Tehingu mõiste ja vorm. Lepingu mõiste. Lepingute liigid, sisu ja sõlmimise kord. Volitus ja volikiri. Tähtaeg ja tähtpäev. Ametijuhend. Töölepingu pooled, nende õigused ja kohustused Töölepingu kohustuslikud tingimused. Määratud ja määramata ajaks töölepingu sõlmimine. Katseaeg. Töölepingu peatamine ja muutmine. Üleviimine teisele tööle. Töölepingu lõpetamine. Töölepingu tühistamine ja kehtetuks tunnistamine. Kollektiivleping. Kollektiivlepingu pooled ja selle sõlmimise kord. Töövaidluste lahendamine. Töötajate usaldusisik. Töötülid. Streik ja töösulg. Seaduslikust streigist osavõtjate tööalased õigused. <u>TÖÖ- JA PUHKEAEG</u> Töö- ja puhkeaeg. Töönorm, tööpäev, töönädal, töövahetus. Ületunnitöö. Töötamine puhkepäevadel, rahvus- ja riigipühadel. Puhkuse liigid: põhi- ja lisapuhkus, palgata- ja osaliselt tasustatav puhkus, vanemapuhkused, õppepuhkus ja nende andmise kord. Puhkuse tasustamine. Puhkuse kasutamist takistavad asjaolud ja puhkuse katkestamine. <u>TÖÖ TASUSTAMISE ALUSED</u> Palk, põhi- ja keskmine palk, lisatasu ja juurdemaksed. Palgatingimuste kehtestamine ja palga maksmise kord. Töö tasustamine eritingimustes. Tagatised ja hüvitised. Kinnipidamised palgast. Sotsiaalsed tagatised: toetused, pensionisüsteem. Materiaalne vastutus tööõigussuhetes.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * oma tegevusvaldkonna seadusandliku reguleerimise vajalikkust; * peamisi töösuhteid reguleerivaid õigusakte ja tunneb neid ulatuses, mis on vajalikud tööle asumiseks; * töölepingu poolte seadusega sätestatud õigusi ja kohustusi (ametijuhend); * töölepingu sõlmimise, muutmise ja lõpetamise aluseid; * palga ja puhkuse arvestamise aluseid; * töö- ja puhkeaja korraldust ja nende arvestamise aluseid; * töötingimuste kollektiivse kujundamise aluseid; * töösuhete pinnalt tekkinud vaidluste lahendamise võimalusi; oskab: * leida peamisi töösuhteid reguleerivaid õigusakte, mis on vajalikud tööle asumiseks.
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb: *protsessi hinnetest (praktilised tunnitööd ja rühmatööd); *arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd, testid põhimõistete kohta); *õpilase iseseisva töö hindest. Hinnatakse: * töösuhteid reguleerivate õigusaktide tundmist, tööleasumisel vajalikus

ulatuses;
* põhimõistete tundmist, oma tegevusvaldkonna seaduslikku reguleerimise tundmist;
* juhtumianalüüsil erinevate tööõigust reguleerivate õigusaktide kasutamist.

Iseseisva tööna lahendab õppija probleemülesannet või olukorda, kus on tegemist mõne tööalase seaduse rikkumisega ja selgitab, mille vastu eksiti, missugune seadus kirjeldatud olukorda reguleerib ja milline on vastutus. Probleemülesande lahendamiseks peab õppija iseseisvalt leidma õigusakti interneti andmebaasidest ning õigusaktist vajaliku info.

Mooduli nimetus:	**Töökorralduse alused**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab kvaliteedialaseid põhimõisteid, õmblustoodete kvaliteedi kontrollimise aluseid, õmblustoodete märgistusi, töökorralduse ja -normeerimise põhimõtteid; standardiseerimise eesmärke ja ülesandeid; kvaliteedi kontrolli vajadust; õmblustoodete kvaliteedinäitajaid; rõivatoodete märgistamise eeskirju; tootmise liike ja tüüpe; toote töötlemise tehnoloogilist järjestust; tehnoloogiliste protsesside arvutuse aluseid; töökoha planeerimist. Õppija oskab kontrollida õmblustoodete kvaliteeti; kasutada ratsionaalseid töövõtteid, töövahendeid ja seadmeid vastavalt tehnoloogilisele protsessile; arvutada tehnoloogilisi protsesse; töökohta otstarbekalt ette valmistada. Õppija on omandanud hoiaku säästlikult ja kvaliteetselt töötamiseks ning töö ja töökoha korralduseks.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>STANDARDISEERIMISE EESMÄRK JA ÜLESANNE</u> Standardiseerimise ja standardi mõiste. Standardiseerimise eesmärgid ja ülesanded. <u>TOOTE KVALITEET</u> Kvaliteedi mõiste ja määratlus, toote kvaliteedi kujunemine, kvaliteeditasemed. Kontrollimise eesmärgid. Kvaliteedi kontrollimise etapid (tooraine, juurdelõikuse täpsus, pooltoodang, lõppkontroll). Kvaliteedi järelvalve. Õmblustoodete kvaliteedi näitajad (esteetilised, konstruktsioonilis-ergonoomilised, tehnoloogilised, tehnilised, materjali omadustest lähtuvad, majanduslikud ja ekspluatatsioonilised näitajad). Õmblustoodete kvaliteedi kontrollimise objektid ja meetodid (kahandamise õigsus detailides, detailide äärte sirgus, paarisdetailide sümmeetrilisus, pistete, pisteridade ja õmbluste kontroll, riide mustri suuna ja mustri ühtimine, kinnise töötlemise õigsus, lukkkinnised ja seesmised kinnitused, lõikeäärte töötlemine, kuum-niiske töötlemine ja tekstiilivead). Informatsiooni edastamine vigade kohta. Õmblustoodete märgistus ja markeering. <u>TÖÖKORRALDUSE ALUSED</u> Töökorralduse vajadus, töökorralduse ülesanded ja põhisuunad, tootmise ratsionaalse korralduse elemendid. Tootmissüsteemid, tootmise tüübid, tootmisprotsesside tüübid, töökohtade säästlik korraldamine. Tehnoloogiliste protsesside arvutused. Tootmise tehniline ja tehnoloogiline ettevalmistus, protsesside arvutamisel lahendatavad küsimused, protsessi optimaalse takti arvutamise põhimõtted. Toodete töötlemisjärjestuse koostamine. Tehnoloogiliselt jagumatute operatsioonide rida. Töö normeerimise alused.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * stanardiseerimisalaseid põhimõisteid; * standardiseerimise eesmärke ja ülesandeid; * pooltoodangu kvaliteedi kontrollimise tähtsust; * õmblustoodete kvaliteedinäitajaid; * õmblustoodete märgistust ja markeeringut; * töökorralduse aluseid; * tehnoloogiliste protsesside arvutuse aluseid; * töö normeerimise aluseid; * töökoha planeerimist. oskab: * kontrollida õmblustoote kvaliteeti; * töökohta otstarbekalt ette valmistada * koostada toodete töötlemise järjestust jagumatute operatsioonide järgi;

* kasutada töövahendeid ja seadmeid vastavalt valitud tehnoloogilisele protsessile.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
*protsessi hinnetest (tunnitööd, rühmatööd);
*arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd);
*praktilise töö hindest (töökoha ettevalmistus, toote tehnoloogilise järjestuse koostamine, toote kvaliteedi kontroll);
*iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
* standardiseerimisalaste põhimõistete tundmist,
* toote kvaliteedi kontrollimist,
* õmblustoodete märgistuse tundmist,
* toodete töötlemise järjestuse koostamist.

Iseseisva tööna koostada õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemasid ja sooritatud töid.

Mooduli nimetus:	**Erialane inglise keel**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab rõivaste ja rõivadetailide nimetusi, materjalide ja furnituuri nimetusi; erialast terminoloogiat, figuuri mõõte; õppija oskab kliendiga suhelda, kirjutada arveid ja kviitungeid, aru saada kliendi soovidest; lugeda ja mõista loetud erialase teksti sisu.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>MINA JA MINU AMET</u> Erialane terminoloogia, erialaste tekstide lugemine ja mõistmine. Õmblemine. Rätsepatöö. <u>FIGUUR JA RÕIVAESEMED</u> Rõivaesemed ja -detailid, materjalid ja furnituur, figuuri mõõtmine. Figuuritüübid. Mõõdud. Naiste-, meeste- ja lasterõivad ja rõivadetailid. Moejoonise lugemine. <u>KANGA- JA RÕIVAKAUPLUSES</u> Materjalide nimetused, värvid, mustrid. Kliendiga suhtlemine, arvete ja kviitungite kirjutamine. Praktilised teenindussituatsioonid.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: - rõivaste ja rõivadetailide nimetusi; - materjalide ja furnituuri nimetusi; - erialast terminoloogiat; - figuuri mõõte; oskab: - kliendiga suhelda; - aru saada kliendi soovidest; - lugeda ja mõista loetud erialase teksti sisu; - kirjutada arveid ja kviitungeid.
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb: * õppeprotsessi hinnetest (tunnitööd, rühmatööd); * arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd); * iseseisva töö hindest. Hinnatakse: * erialase terminoloogia tundmist; * erialase teksti lugemist ja mõistmist; * kliendiga suhtlemise oskust. Iseseisva tööna koostada õpimapp, mis sisaldab õppeprotsessis koostatud materjale ja arvestustöid ning iseseisvalt kogutud erialaseid tekste.

Mooduli nimetus:	**Erialane vene keel**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab figuuri mõõtude nimetusi; rõivaesemete ja rõivadetailide nimetusi; materjalide ja furnituuri nimetusi; erialast terminoloogiat; õmblustöödel kasutatavaid töövahendeid ja seadmeid, oskab lugeda ja mõista erialaseid tekste, soovitada tegumoodi.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	FIGUUR JA MÕÕDUD Figuuritüübid (kasv, täidlus, suurusnumber). Mõõdud (pikkus, laius, ümbermõõdud). RÕIVAESEMED JA RÕIVADETAILID Rõivaesemete ja rõivadetailide nimetused, tegumoe soovitamine. Meeste-, naiste- ja lasterõivad. Moejoonise lugemine, moekirjelduse koostamine. TÖÖVAHENDID JA SEADMED Õmblustöödel kasutatavad töövahendid ja õmblusseadmed. Seadmete kasutusjuhendite lugemine ja mõistmine. ÕMBLUSMATERJALID JA FURNITUUR Õmblustöödel kasutatavad materjalid ja furnituur. Materjalide nimetused, mustrid, värvitoonid.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: *figuuri mõõtude nimetusi; *rõivaesemete ja rõivadetailide nimetusi; *materjalide ja furnituuride nimetusi; *erialast terminoloogiat; *õmblustöödel kasutatavaid töövahendeid ja seadmeid; oskab: *lugeda ja mõista erialaseid tekste; *soovitada tegumoodi.
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb: * protsessi hinnetest (tunnitööd, rühmatööd); * rühma- ja meeskonnatöö hinnetest; * arvestuslikest hinnetest (kontrolltöö); * õpilase iseseisva töö hindest. Hinnatakse: * erialase terminoloogia tundmist; * erialase teksti mõistmist; * kliendiga suhtlemist. Iseseisva tööna koostatakse õpimapp, mis sisaldab õppeprotsessi materjale ja sooritatud töid.

Mooduli nimetus:	**Materjaliõpetus**
Maht õppenädalates :	2
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab tekstiilkiudude ja rõivatekstiilide liigitust ja omadusi; tekstiilmaterjalide tootmisprotsesse; kangaste sortimenti ja kaubanduslikke nimetusi; õmblustarvikuid ja õmblusniite. Õppija oskab eristada looduslikke ja keemilisi kiude; määrata kanga paremat ja pahemat poolt ning koe- ja lõimelõnga suunda; valida toote liigile ja tegumoele sobiva materjali; valida vahematerjali vastavalt põhimaterjali omadustele; valida tootele sobivate omadustega pealis- ja abimaterjale; käsitseda ja töödelda erinevaid kangaliike; hoida ja hooldada tekstiilmaterjale.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>TEKSTIILKIUD</u> Tekstiilkiudude üldandmed, mõisted, liigitus. Tekstiilkiudude omadused. Looduslikud ja keemilised kiud (looduslikud kiud: puuvill, lina, vill, siid; tehiskiud: viskoos, kupro, modaal, lyocell, atsetaat, triatsetaat; sünteetilised kiud: polüester, polüamiid, akrüül, elastaan; mineraalkiud: klaaskiud, metallkiud). <u>TEKSTIILITÖÖSTUSE TEHNOLOOGIA</u> Ketramise alused. Lõngade ja niitide saamine, ehitus, koostis, omadused, otstarve. Kanga kudumine. Kangaste struktuurtüübid - kootud kangad, trikotaažmaterjalid, lausmaterjalid nende tootmine, omadused. Kangaste sidused. Kangaste viimistlemine. Kangavead. <u>KANGASTE OMADUSED</u> Hügieenilised, mehaanilised, füüsikalised, optilised, tehnoloogilised. <u>KANGASTE SORTIMENT</u> Üldiseloomustus. Päevasärgi, kleidi ja kostüümikangad. Kaubanduslikud nimetused. Silmkoekangad. Lausmaterjalid. Vahematerjalid. <u>ÕMBLUSTARVIKUD JA ÕMBLUSNIIDID</u> Õmblusniidid. Furnituur. Kaunistusmaterjalid. <u>TEKSTIILMATERJALIDE HOOLDAMINE JA HOIDMINE</u> Hooldustingmärgid ja hooldustähised.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * tekstiilkiudude liigitust; * tekstiilkiudude omadusi ja kiu määramise meetodeid; * kangaste siduseid; * erinevaid materjale, nende omadusi; * kangaste sortimenti. oskab: * määrata kanga paremat ja pahemat poolt, lõime ja koelõnga suunda; * valida toote liigile ja tegumoele sobiva materjali; * valida vahematerjali vastavalt põhimaterjali omadustele; * valida sobivat furnituuri; * hoida ja hooldada tekstiilmaterjale.
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb: * õppeprotsessi hinnetest (tunnitööd, rümatööd); * arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd, põhimõistete test); * õpilase iseseisva töö hindest. Hinnatakse: * tekstiilkiudude tundmist ja määramist; * kanga parema ja pahema poole määramist; * lõime ja koelõnga suuna määramist;

* kanga omaduste tundmist;
* kangaste sortimendi tundmist;
* kanga siduse määramist;
* õmblustarvikute ja niitide tundmist;
* tekstiilmaterjalide hooldusmärkide tundmist.

Iseseisva tööna koostada erinevatest kanga näidistest õpimapp.

Mooduli nimetus:	**Õmblusseadmed**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab süstikpiste-, eriotstarbeliste süstikpiste-, ahelpistemasinate tööpõhimõtet; süstik- ja ahelpiste moodustumise protsessi; kuumniiske töötluse olemust ja režiime; defektsete õmbluste põhjuseid; õmbluste automaatide, poolautomaatide ja lõikusseadmete tööpõhimõtet. Õppija oskab eristada piste liike omaduste, otstarbe ja välimuse järgi; niidistada universaal- ja spetsiaalõmblusmasinaid, reguleerida niidipinget, vahetada nõela, puhastada seadmeid ja töötada masinatel; paigaldada ja kasutada abivahendeid; reguleerida nööpaugu ja riili pikkust; hinnata spetsiaalmasinate masinatõrkeid ja kutsuda abi.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>UNIVERSAAL- JA SPETSIAALÕMBLUSMASINAD</u> Õmblusmasinate ajalugu ja klassifikatsioon. Masinpistete klassifikatsioon. Õmblusmasinate otstarve ja tööorganid. Universaal ja eriotstarbelised süstikpistemasinad. Süstikpistemasina tööpõhimõte. Süstikpiste moodustumise protsess. Süstikpistemasinate tehnilised näitajad, põhimehhanismid, tööorganid ja niiditamine. Pistepikkuse, niidipinge ja presstalla surve reguleerimine. Defektsed õmblused ja vigade kõrvaldamine. Nõelte ja niitide valik. Abivahendid (presstallad, palistajad, kantijad, juhtjoonlauad). Ahelpistemasinate tööpõhimõte. Kahe-, kolme- ja neljaniidilised äärestusmasinad, niiditamine ja aheläärestuspiste moodustamine. Äärestus- ja ühendus-äärestusmasinate tehnilised näitajad, põhimehhanismid, tööorganid ja niiditamine. Äärestamise laiuse ja niitide pinge reguleerimine. Äärestus- ja ühendus-äärestusmasinate defektsed õmblused ja vigade kõrvaldamine. Nõelte ja niitide valik. Salapiste-, katte-, kahenõelalineõmblusmasin (tööpõhimõte, põhimehhanismid ja tööorganid, reguleerimine). <u>KUUMNIISKE TÖÖTLUSE SEADMED</u> Kuumniiske töötluse olemus ja etapid. Kuumniiske töötlemise seadmed (triikraud, press, triikimislaud) tööpõhimõte ja tehnilised näitajad. Kuumniiske töötluse režiimid. Seadmete hooldusvahendid ja hooldamine. <u>LÕIKUSSEADMED</u> Lõikusseadmete liigitus. Ladestusseadmed. Liikuv käsijuurdelõikusmasin, statsionaarne lintjuurdelõikusmasin, laser-juurdelõikusseadmed <u>POOLAUTOMAADID JA AUTOMAADID</u> Õmblusautomaatide tööpõhimõte. Tasku- ja õmblusautomaatliini tööpõhimõte. Poolautomaadid: nööpaugu-, nööbikinnitus- ja riilimasin (tööpõhimõte, põhimehhanismid ja tööorganid, reguleerimine). <u>MUUD ÕMBLUSTÖÖSTUSES KASUTATAVAD SEADMED</u> Dubleerimis-, kleepetehnoloogia-, teipimis-, tikkimisseadmete tööpõhimõte. Aurumannekeenid ja aurutunnelid.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * süstikpistemasinate tööpõhimõtet; * eriotstarbeliste süstikpistemasinate kasutamist ja tööpõhimõtteid; * ahelpistemasinate tööpõhimõtet; * süstikpiste moodustumise protsessi; * aheläärestuspiste moodustumise protsessi; * kuumniiske töötluse olemust ja režiime; * defektsete õmbluste põhjuseid; * õmblusautomaatide, poolautomaatide ja lõikusseadmete tööpõhimõtet. oskab: * eristada piste liike omaduste, kasutuse ja välimuse järgi;

* niiditada universaalõmblusmasinaid, reguleerida niidipinget, vahetada nõela, puhastada seadmeid;
* paigaldada ja kasutada abivahendeid;
* niiditada ja reguleerida niidipinget, vahetada nõela spetsiaalõmblusmasinatel;
* reguleerida nööpaugu ja riili pikkust;
* hinnata spetsiaalmasinate masinatõrkeid ja kutsuda abi;
* töötada universaal-, äärestus-, ühendus-äärestus-, kahenõelalisel, nööpaugu-, nööbikinnitus-, riili-, kattepiste-ja salapistemasinal.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
* protsessi hinnetest (tunnitööd, praktilised harjutustöö);
* arvestuslikest hinnetest (2 kontrolltööd);
* teooriatesti (mis hõlmab kogu mooduli materjali) hindest;
* õpilase iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
* materjalile vastava niidi ja õmblusmasina nõela valikut;
* abivahendite paigaldamist ja kasutamist;
* universaal- ja spetsiaalmasinate niiditamist, niidipinge ja piste reguleerimist ning prooviõmbluse kvaliteeti;
* õmblusautomaatide ja poolautomaatide tööpõhimõtete tundmist;
* kahenõelalise, kattepiste- ja salapistemasina niiditamist, niidipinge reguleerimist, õmbluse kvaliteeti;
* nööpaugu- ja riilimasina niiditamist, riili- ja nööpaugu pikkuse reguleerimist ja tulemuse täpsust ja kvaliteeti;
* universaal- ja spetsiaalmasinal õmblemist.

Iseseisva tööna koostada läbitud õmblusseadmete koondtabel (seadme mark, piste liik, otstarve, kasutatava nõela tüüp).

Mooduli nimetus:	**Õmblustehnoloogia alusõpe**
Maht õppenädalates :	4
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused erialasest terminoloogiast, erialastest joonistest ja skeemidest, joonestusalastest alusteadmistest, õigetest töövõtetest ja tööasenditest, käsitsi-, masin- ja pressimistöödest, iseseisvalt töötamisest, erinevate kodutekstiilide õmblemisest.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>ÕMBLUSTEHNOLOOGIA</u> Tarbepisted: eel-, kald-, peitpiste; eriotstarbelised pisted: nööpaugu-, kinnituslikud pisted furnituuri õmblemiseks. Probleemanalüütiline treening: paber ja kangasharjutused . Töövõtted: pihtvõte, pööratud pihtvõte, puudutusvõte, parandatud puudutusvõte, kolmesõrmevõte, puudutusvõte + randmeliigutus, parandatud puudutusvõte + randmeliigutus, kombineeritud võtted. Masinõmblused: tähised ja tingmärgid. Lihtühendusõmblused: sirged, kaarjad, nurksed; kappõmblused: liht-, kaetud, püstkappõmblused; pealistusõmblused: liht-, pööratud äärega-, sisenurgaga-, välisnurgaga pealistusõmblus; pöörd-, rööbas-, kahekordne-, lukkõmblused; kandiga õmblused: reljeefõmblused. Erinevate materjalide omavaheline ühendamine, teppimine, õmblustele ja õmblustesse kaunistuspaelte, -kantide õmblemine. Palistused: ühekordne-, kahekordne-, kandiga palistused. Lõikeservade töötlemine hargnevuse vältimiseks. Detailide kaunistamine: Kantimine ja detailide kaunistamine rüüzide-, volangide-, pitside-, aplikatsioonide ja voltidega. Kuumniiske töötlemine. <u>LÕIKEÕPETUSE ALUSED</u> Töövahendid. Joonte liigid ja kasutus. Lõike valik ja kopeerimine lõikelehelt. <u>PRAKTILISED TÖÖD</u> Kodutekstiilide õmblemine: voodipesu-, laudlina-, linikute-, dekoratiivpatjade-, voodi- ja toolikatete ning kardinate õmblemine. Valmistoote kuumniiske töötlemine.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: *õmblus- ja joonestustöö töövahendeid ja töövõtteid; *joonestustöö vormistamise põhimõtteid; *detailide kaunistamise võimalusi; *õmbluste tähiseid ja tingmärke; *kuumniiske töötluse olemust ja temperatuuri; *erialast terminoloogiat; *tootele esitatavaid kvaliteedinõudeid; oskab: *teha käsitsipisteid ja õmmelda furnituuri; *kasutada ratsionaalseid töövõtteid; *õmmelda õmblusi püsiva kiiruse ja kvaliteediga; *kasutada kaunistusvõtteid; *valida materjalile vastavat niiti ja nõela; *valida triikimistemperatuuri ja töödelda kuumniiskelt; *kasutada abivahendeid; *töökohta otstarbekalt ette valmistada; *õmmelda kodutekstiile; *töötada tervist säästvalt; *lugeda jooniseid ja skeeme; *valida sobilikke materjale ja määrata kogust kodutekstiilide õmblemiseks; *õmmelda universaal- ja äärestusmasinal.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
* protsessi hinnetest (rühmatööd, tunnitöö);
* arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd põhiõmbluste, õmblustehnoloogia põhimõistete ja kaunistusvõtete kohta, kodutekstiilide õmblemisest ja lõikeõpetuse alustest);
* praktiliste harjutustööde hinnetest;
* õpilase iseseisvate tööde hinnetest.

Hinnatakse:
* sooritatud praktiliste harjutustööde valmistamise kvaliteeti;
* tehnoloogiliste jooniste ja skeemide lugemise oskust;
* erialase terminoloogia tundmist;
* kuumniiske töötluse seadmete kasutamist ja režiimi valikut;
* õigeid töövõtteid ja tööasendeid;
* joonestusalaseid alusteadmisi.

Iseseisvate tööde teemad: * tarbepisted; * läbitud õmbluste läbilõikejoonised; * kanga parema ja pahema poole ning lõimelõnga suuna määramine; * kodutekstiili mudeli lahendus.

Mooduli nimetus:	**Erialane joonistamine**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab põhimõisteid värvidest, värvide segustamise viise; värviringi koostamise põhimõtet; värvidevastastikust mõju; värvide sobitamise põhimõtteid; värvitüüpe aastaaegade järgi; lineaarseid suurussuhteid; perspektiivi ja kompositsiooni põhialuseid; inimkeha proportsioone. Õppija oskab segustada värve, koostada värviringi; joonistada figuuri; sobitada värve; joonistada erinevaid rõivadetaile ja rõivaid.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>VÄRVUSÕPETUS.</u> Põhimõisted värvidest, värvusõpetuse ajaloost, kromaatilised ja akromaatilised värvid, soojad ja külmad toonid, heleduse ja tumeduse mõiste. Värvide segustamine: põhivärvid ja nende segustamine, primaar-, sekundaar- ja tertsiaalvärvid, kromaatiliste ja akromaatiliste värvide segustamine; täisvärvid, hele- ja tumepuhtad ning tuhmid värvid. Värviring, spektrivärvid, värviringi koostamise põhimõtted. Värvide vastastikune mõju, samaaegne ja järelkontrast, heleduskontrast. Värvide eristamine, erinevad värvid erineval taustal. Üksikvärvide näivomadused, värvide mõjust inimpsüühikale.Värvid rõivastuses. Värviharmoonia. Erinevad värvikombinatsioonid ja -lahendused. <u>KOMPOSITSIOONI ALUSED.</u> Üksikeseme näilise kuju tundmaõppimine, lineaarsed suurussuhted; üksikesemete kujutamine, valgus ja vari, perspektiivi alused, kompositsiooni mõiste, erinevate vormide ja faktuuri kujutamine. Figuuri joonistamine, inimkeha proportsioonide tundmaõppimine, figuuri kujutamine erinevates asendites, pea ja näo, käte ja jalgade joonistamine. Üksikute rõivadetailide ja rõivaste joonistamine figuuril; nõuded moejoonistele; voldid ja drapeeringud, kraed ja kaelused, varrukad, seelikud, püksid, pluusid, jakid, kleidid, mantlid, peakatted, jalatsid, rõivaste lisandid.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * põhimõisteid värvidest; * värvide segustamise viise; * värviringi koostamise põhimõtet; * värvide vastastikust mõju; * värvide näivomadusi; * värvide sobitamise põhimõtteid; * lineaarseid suurussuhteid; * perspektiivi ja kompositsiooni põhialuseid; * inimkeha proportsioone. oskab: * segustada värve; * koostada värviringi; * joonistada figuuri; * sobitada värve; * joonistada erinevaid rõivadetaile ja rõivaid.
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb: * õppeprotsessi hinnetest (tunnitööd, praktilised harjutustööd); * arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd); * iseseisva töö hindest. Hinnatakse: * värviringi koostamist; * värvide segustamist;

* värvide eristamise ja värviharmoonia harjutusi;
* erinevaid jooniseid rõivaelementidest;
* rõivaste ja rõivaelementide joonistamist figuuril;
* rõivaste visandamist erinevates vaadetes;

Iseseisva tööna joonistada rõivakomplektide kollektsioon.

Mooduli nimetus:	**Klienditeeninduse alused**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab isiksuse tüüpide käitumise erisusi; esmamulje tähtsust; oma võimalusi suhtlejana; ametialase karjääri planeerimise põhimõtteid; meeskonnatöö iseärasusi ja tähtsust; tööalase suhtlemise psühholoogilist olemust; võimalusi pingete ja stressi maandamiseks. Õppija oskab edastada positiivset muljet; käituda vastastikust suhtlemist toetaval viisil; suhtlemisprotsessi alustada ja lõpetada; kasutada suhtlemisel kommunikatsioonivahendeid, sh järgida telefonisuhtluse põhinõudeid; tähelepanelikult kuulata; kasutada sobivat sõnavara suulises ja kirjalikus suhtluses ning sobivat kehakeelt; lahendada konflikte ja vaidlusi; olla meeskonna liige; objektiivselt hinnata ennast ja teeninduse kvaliteeti kliendi seisukohalt.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>SUHTLEMISE OLEMUS</u> Suhtlemisvajadused ja -ülesanded. Suhtlemisahela komponendid. Suhtlemisvahendid. Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine. Kuulamisoskused. Küsitlemisoskused. Vahetu- ja vahendatud suhtlemine. Ametlik ja mitteametlik suhtlemine. Suhtlemise erinevad vormid. Kirjalik suhtlemine. Suhtlemisbarjäär ja hirm. <u>KÄITUMINE SUHTLEMISSITUATSIOONIDES</u> Suhtlemise alustamine ja lõpetamine. Positiivse esmamulje loomine. Erinevad käitumisviisid. Agressiivne, alistuv ja eirav käitumine. Kehtestav käitumine. Rollid ja rollikäitumine. Meeskonnatöö. <u>STRESS</u> Suhtlustõkked. Veaolukorrad ja nende tekkepõhjused. Käitumine ja toimetulek veaolukordades. Pinge ja stress. Stressi tekkepõhjused. Tööstress ja läbipõlemine. Toimetulek pingete ja stressiga. <u>KLIENDITEENINDUS</u> Klienditeenindaja isikuomadused. Hoiakud ja väärtushinnangud, nende mõju teenindusele. Teenindaja roll, rollikäitumine ja rolliootused. Klienditeenindaja enesearenguing. Teenindaja kutse-eetika. Kliendi mõiste. Klientide soovid, vajadused ja ootused. Kliendikeskne teenindamine. Klienditüübid. Kliendikontakti etapid.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: - isiksusetüüpide käitumise erisusi, - esmamulje tätsust, - oma võimalusi suhtlejana, - ametialase karjääri planeerimise põhimõtteid, - meeskonnatöö iseärasusi ja tähtsust, tööalase suhtlemise psühholoogilist olemust, - võimalusi pingete ja stressi maandamiseks. oskab: - edastada positiivset muljet, - käituda vastastikust suhtlemist toetaval viisil, - suhtlemisprotsessi alustada ja lõpetada, - kasutada suhtlemisel kommunikatsioonivahendeid, - järgida telefonisuhtluse põhinõudeid, - tähelepanelikult kuulata, - kasutada sobivat sõnavara suulises ja kirjalikus suhtluses ning sobivat kehakeelt, - lahendada konflikte ja vaidlusi, - olla meeskonna liige,

- objektiivselt hinnata ennast ja teeninduse kvaliteeti kliendi seisukohalt.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
*õppeprotsessi hinnetest (tunnitööd, rühmatööd, praktilised suhtlussituatsioonid);
*arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd);
*õpilase iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
* praktiliste probleem- ja situatsioonülesannete lahendamist;
* eneseanalüüsi koostamist;
* meeskonnatööd, rühmatöödes osalemist.

Iseseisva tööna koostada õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemasid ja eneseanalüüsi.

Mooduli nimetus:	**Rõivaste ajalugu ja tänapäev**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab ajaloolisi stiile, tuntumaid moeloojaid, tänapäevase moe erinevaid suundi, stiile, värve, eesti rahvarõivaid. Õppija oskab orienteeruda rõivaste ajaloolistes stiilides ja mõistetes, rakendada saadud teadmisi erialases töös.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>RÕIVASTUSE PERIOODID</u> Rõivastus Egiptusest keskajani: Vana-Egiptuse rõivastus; antiikajastu rõivastus Kreekas ja Roomas; Bütsantsi mõjud rõivastusele; varase ja hilise keskaja rõivad. Renessansiajastu rõivad. 17. sajandi rõivastus: barokkstiil. Prantsuse moediktaat. 18. sajandi rõivastus. 19. sajandi rõivastus: tuntumad rõivastusstiilid - ampiirstiil, biidermeier, krinoliin. Uued suunad rõivastuses: 30-ndatel aastatel, 1940 - 50-ndatel aastatel, 1970-ndatel, 1980-ndatel, 1990-ndatel aastatel. <u>MOESUUNAD JA MOELOOJAD</u> Moemajade rajajad. Kõrgmood. Tuntud moeloojad: C. Chanel, G. Versace , G. Armani, K. Lagerfeld, C. Klein, Y.S. Laurent. Moe erinevad suunad ja stiilid. <u>RAHVARÕIVAD</u> Eesti rahvarõivaste kujunemine, muutumine, erinevad piirkonnad.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: - rõivaste ajaloolisi stiile; - tuntumaid moeloojaid; - tänapäevase moe erinevaid suundi, stiile, värve; - Eesti erinevate piirkondade rahvarõivaid; oskab: - orienteeruda rõivaste ajaloolistes stiilides ja mõistetes; - rakendada teadmisi erialases töös.
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb: *protsessi hinnetest (tunnitööd, rühmatööd, praktilised tööd); *arvestuslikest hinnetest (kontrolltöö); * iseseisva töö hindest. Hinnatakse: * ajalooliste stiilide ja mõistete tundmist; * tuntumate moeloojate, moe suundade ja stiilide eristamise oskust; * referaati "Eesti rahvarõivad". Iseseisva tööna koostatakse õpimapp „Minu moelemmikud ajaloost ja tänapäeval”

Mooduli nimetus:	**Stiiliõpetus**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab tänapäevaseid moesuundi, moetermineid, riietumise stiile, keha proportsioonide rõhutamise ja vigade peitmise võimalusi, värvide plusse ja miinuseid, riietumise nõudeid erisündmustel. Õppija oskab näha kliendi isikupära, soovitada sobivaid rõivaid, kangaid, mustreid.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>RIIETUMISE KUNST</u> Rõiva funktsioonid. Kaasaegsed moesuunad. Moeterminid. Riietumise stiilid. Riietumine erinevatel sündmustel (vastuvõtud, ballid, pulmad, matused, kutsetega üritused). Kompositsioon rõivastuses. Kompositsiooni elemendid. Rütm. Jooned rõivastuses. Optilised illusioonid moes rakendatuna. Tausta mõju. <u>VÄRVIDE KASUTUS</u> Neutraalsed ja aktsent-värvid. Akromaatiliste värvide plussid ja miinused. Värvitoonide ja värvide sobivus rõivas. Kangad, mustrid. Naine ja aastaaeg - kevad, suvi, sügis, talv. <u>KEHA PROPORTSIOONID</u> Inimfiguuri üldiseloomustus. Keha mõõtude suhted. Pikkus ja luustik. Figuuritüübid (mehed, naised), soovitatavad rõivad, rõivalisandid, kangad, kanga mustrid, lõiked, rõivaste pikkused, värvid. Keha väikeste vigade peitmine. Garderoobi koostamise põhimõtted.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * kaasaegseid moesuundi; * moetermineid; * riietumise stiile; * keha proportsioonivigade peitmise võimalusi; * keha mõõtude suhteid; * neutraalseid ja aktsentvärve; * akromaatiliste värvide plusse ja miinuseid; * optilisi illusioone; * riietumise nõudeid erinevatel sündmustel; * garderoobi koostamise põhimõtteid. oskab: * näha kliendi isikupära; * soovitada rõivaid vastavalt kehaproportsioonidele ja eale; * soovitada sobilikke kangaid, mustreid, tegumoode; * kavandada ja visandada rõivaid ja aksessuaare.
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb: *protsessi hinnetest (tunnitööd, rühmatööd); *arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd); * iseseisva töö hindest. Hinnatakse: * moeterminite tundmist; * rõivaste ja aksessuaaride visandamist; * kliendi isikupära märkamist; * isikupära rõhutamise ettepanekut; * sobilike kangaste, mustrite, värvide valikut; * kompositsiooni terviklikkust. Õpilase iseseisva tööna valmib kompositsioon etteantud teemal (pidulik, sportlik, argipäev, vaba aeg).

Mooduli nimetus:	**Seeliku töötlemine individuaaltööna**
Maht õppenädalates :	3
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab rõivaste liike, gruppe ja sortimenti; seeliku töötlemise erialast terminoloogiat; konstrueerimise põhimõtteid ja süsteeme; kehamõõte, avaruslisasid, mõõtude tabelite sisu, figuuri proportsioone ja tüüpe; modelleerimise põhimõtteid; seeliku töötlemise tehnoloogiaid; proovide tehnikat; Õppija oskab visandada tegumoodi, kirjelduse järgi tegumoodi joonistada, konstrueerida figuurilt ja tabelist võetud mõõtudega seeliku lõiget; paigutada lõikeid kangale ja juurde lõigata; koostada tehnoloogilise töötlemise järjestust; lugeda ja koostada tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme; töödelda tootesõlmi; kasutada ratsionaalseid töövõtteid ja täita kvaliteedinõudeid; teha lõppviimistlust; teha parandustöid, töötada tervist säästvalt. Õppija omandab hoiaku säästlikuks, kvaliteetseks ja iseseisvaks tööks.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Läbitud õmblusseadmete, materjaliõpetuse ja õmblustehnoloogia alusõppe moodulid
Õppesisu:	<u>MOE JOONISTAMINE</u> Erinevate tegumoodide joonistamine arvestades kliendi figuuri ja moesuundasid. Moejoonised erinevatest materjalidest seelikutele. <u>LÕIKEÕPETUS JA MODELLEERIMINE</u> Ülevaade rõivastuse liikidest, gruppidest ja sortimendist. Rõivastusele esitatavad nõuded. Konstrueerimise ülesanded. Konstrueerimise süsteemid. Mõõtude tabelid. Suurusnumbrid. Rõivaste modelleerimine kehal või mannekeenil, toote tasakaal ja avaruslisad. Mõõduvõtmine, põhimõõtude ja kontrollmõõtude nimetused ja lühendid. Inimese figuuri proportsioonid ja tüübid, kehahoid, täidlus. Seeliku konstrueerimiseks vajalikud mõõdud ja lisad. Seeliku põhilõike konstrueerimine. Seeliku detailid ja nende nimetused, vastasmärgid, seeliku detailide juurdelõikuse tehnilised tingimused. Volditud seelikute konstrueerimine, ratas - ja poolratasklošš seeliku konstrueerimine, nelja paaniga seeliku konstrueerimine, seelikute tuletused põhilõikest (passe, vööjoone kujundamine, läbilõiked). Pealeõmmeldud tasku, küljeõmbluses asetseva tasku konstrueerimine. Kliendilt võetud mõõtudega seeliku konstrueerimine ja modelleerimine vastavalt moejoonisele. <u>ÕMBLUSTEHNOLOOGIA</u> Seeliku terminoloogia. Seeliku detailid, õmblusvarud, vastasmärgid. Tootesõlmede tehnoloogia: sissevõtete töötlemine; voltide töötlemine (ühepoolne-, lapp-, lehvik-, vastandvolt); lõhikute töötlemine (kaetud lõhik, pilulõhik); passe ja läbilõigete töötlemine; taskute töötlemine (pealeõmmeldud tasku, küljeõmblusesse töödeldud tasku); kinnise töötlemine (peitlukuga-, kaetud lukuga kinnis); vööjoone töötlemine (põhimaterjalist värvliga, lõikekohase kandiga); allääre töötlemine. Seeliku detailide kangale paigutamine, juurdelõikamine, proovide teostamine, seeliku istuvusvead ja kõrvaldamise võimalused. Abi- ja tugevdusmaterjalide kasutamine. Seeliku töötlemise järjestus vastavalt tegumoele. Voodriga seeliku töötlemine. Lõppviimistlus ja kvaliteedi kontroll. <u>PRAKTILISED TÖÖD</u> Erinevatest materjalidest ja tegumoega seelikute õmblemine. Seelikute parandamine (luku vahetus, pikemaks-lühemaks, laiemaks-kitsamaks tegemine, voodri vahetus). Valmistoote kuum-niiske töötlemine.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * seeliku töötlemise erialast terminoloogiat; * seeliku konstrueerimiseks vajalikke mõõte ja avaruslisasid;

* mõõtude tabelite vajadust ja sisu;
* inimese figuuri proportsioone ja tüüpe;
* põhivõrgu konstruktiivjooni;
* seeliku detaile, õmblusvarusid, vastasmärke;
* seeliku tootesõlmede nimetusi;
* voodriga seeliku töötlemise tehnoloogiat;
* proovide teostamise tehnikat;
* seeliku töötlemise järjestust individuaaltootmises

oskab:
* võtta figuurilt mõõte;
* leida tabelist vajalikke mõõte ja kanda neid konstruktsioonile;
* konstrueerida sirgelõikelise seeliku põhilõiget;
* modelleerida seeliku lõiget;
* koostada seeliku töötlemise tehnoloogilist järjestust;
* lugeda ja valmistada tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
* töödelda seeliku taskuid, lõhikuid, kinniseid, vööjoont ja alläärt;
* valida seeliku töötlemiseks tegumoele ja materjalile sobivat tehnoloogiat;
* valida seeliku töötlemiseks abimaterjale, furnituuri;
* paigutada lõikeid kangale ja teostada juurdelõikust;
* iseseisvalt töötada, kasutades ratsionaalseid töövõtteid;
* teostada seelikute prooviparandusi ja täpsustada detaile;
* teostada seeliku lõppviimistlust;
* kontrollida kvaliteeti ning anda hinnangut oma tööle;
* teha parandustöid.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
*protsessi hinnetest;
*praktilise töö hinnetest (moejoonise ja tööjuhendi järgi antud mõõtudega seeliku konstrueerimine, modelleerimine, tehnoloogilise järjestuse koostamine ja õmblemine);
*arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd õmblustehnoloogiast, lõikeõpetusest ja modelleerimisest, toote sõlmede töötlemisest);
* iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
*seeliku konstruktsiooni täpsust, korrektsust ja vastavust mõõtudele;
*lõigete ratsionaalset paigutamist kangale;
*abimaterjalide valikut;
*tehnoloogilise töötlemise järjestuse koostamist vastavalt tegumoele ja materjalile;
*tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
*tootesõlmede töötlemist;
*ratsionaalseid töövõtteid ja kvaliteedinõuete täitmist;
*seeliku lõppviimistlust;
*töökoha korraldust.

Iseseisva tööna valmib õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemade kohta töölehti ja tootesõlmede tööproove.

Mooduli nimetus:	**Pükste töötlemine individuaaltööna**
Maht õppenädalates :	3
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab pükste töötlemise erialast terminoloogiat; konstrueerimiseks vajalikke mõõte, avaruslisasid; klassikaliste pükste modelleerimise põhimõtteid; tootesõlmede tehnoloogiaid; proovide tehnikaid. Õppija oskab visandada tegumoodi, kirjelduse järgi tegumoodi joonistada, võtta figuurilt mõõte, konstrueerida pükste lõiget ja modelleerida vastavalt tegumoele; arvutada põhi- ja abimaterjalide kulu; paigutada lõikeid kangale, juurde lõigata; koostada tehnoloogilise töötlemise järjestust; lugeda ja koostada tehnoloogilisi jooniseid; teha proovi ja proovi parandusi; valida tegumoele ja materjalile sobivat tehnoloogiat, õmmelda ja viimistleda pükse; kasutada ratsionaalseid töövõtteid ja täita kvaliteedinõudeid; teha parandustöid, töötada tervist säästes. Õppija omandab hoiaku säästlikuks, kvaliteetseks ja iseseisvaks tööks.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Läbitud õmblusseadmete, materjaliõpetuse ja õmblustehnoloogia alusõppe moodulid
Õppesisu:	<u>MOE JOONISTAMINE</u> Erinevate tegumoodide joonistamine arvestades kliendi figuuri ja moesuundasid. Moejoonised erinevatest materjalidest pükstele. <u>LÕIKEÕPETUS JA MODELLEERIMINE</u> Pükste konstrueerimiseks vajalikud mõõdud ja avaruslisad. Mõõtude võtmine. Meeste ja naiste pükste põhilõike konstrueerimine. Laste pükste konstrueerimine. Moekohased tuletused (teksapüksid, voltidega püksid, alt laieneva säärega püksid, vööjoone kujundamisega püksid). Diagonaal-, teksa- ja tagatasku konstrueerimine. Lõike muutmine vastavalt figuurile. Kliendilt võetud mõõtudega pükste konstrueerimine ja modelleerimine vastavalt moejoonisele. <u>ÕMBLUSTEHNOLOOGIA</u> Pükste terminoloogia. Pükste detailid, õmblusvarud, vastasmärgid. Tootesõlmede tehnoloogia: pükste kuum-niiske töötlemine; pükste taskute töötlemine: kaldu (diagonaalne) küljetasku, “teksapükste” tasku, sisselõikeline kahe kandiga tasku; pükste kinniste töötlemine: kaetud lukuga kinnis, nööpidega suletav kinnis; pükste vööjoone töötlemine: põhimaterjalist värvliga, miidriga töödeldud värvliga. Voodriga pükste töötlemine (põlvevoodriga, täisvoodriga); pükste allääre töötlemine: ühekordse palistuse ja kannapaelaga, kahekordse ja pooleteistkordse mansetiga. Furnituuri õmblemine. Pükste detailide paigutamine kangale, juurdelõikamine, proovide teostamine. Abi- ja tugevdusmaterjalide kasutamine. Pükste töötlemise järjestus vastavalt tegumoele. Pükste õmblemisel sagedamini esinevad vead ja nende kõrvaldamine. Lõppviimistlus ja kvaliteedi kontroll. <u>PRAKTILISED TÖÖD</u> Erinevatest materjalidest ja erineva tegumoega pükste õmblemine. Pükste tootesõlmede töötlemine. Pükste parandamine (luku vahetus, pikemaks, lühemaks, laiemaks ja kitsamaks tegemine, taskute parandamine). Valmistoote kuum niiske töötlemine.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * pükste töötlemise erialast terminoloogiat; * pükste konstrueerimiseks vajalikke mõõte ja avaruslisasid; * põhivõrgu konstruktiivjooni; * pükste detaile, õmblusvarusid, vastasmärke; * voodriga pükste töötlemise tehnoloogiat; * figuurist lähtuvaid lõike muutmise põhimõtteid; * proovide teostamise tehnikat;

* kasutatavat furnituuri.
oskab:
* oskab võtta figuurilt mõõte;
* leida tabelist vajalikke mõõte ja kanda neid konstruktsioonile;
* konstrueerida meeste ja naiste pükste põhilõiget;
* modelleerida pükste lõiget;
* koostada pükste töötlemise tehnoloogilist järjestust;
* lugeda ja valmistada tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
* töödelda pükste taskuid, kinniseid, vööjoont ja alläärt;
* valida pükste töötlemiseks tegumoele ja materjalile sobivat tehnoloogiat;
* valida pükste töötlemiseks abimaterjale, furnituuri;
* paigutada lõikeid kangale ja teostada juurdelõikust;
* iseseisvalt töötada, kasutades ratsionaalseid töövõtteid;
* teostada pükstele prooviparandusi ja täpsustada detaile;
* teostada pükste lõppviimistlust;
* kontrollida kvaliteeti ning anda hinnangut oma tööle;
* teha parandustöid.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
*protsessi hinnetest;
*praktilise töö hinnetest (moejoonise ja tööjuhendi järgi antud mõõtudega pükste konstrueerimine, modelleerimine, tehnoloogilise järjestuse koostamine ning õmblemine);
*arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd õmblustehnoloogiast, lõikeõpetusest ja modelleerimisest, toote sõlmede töötlemisest);
* iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
*pükste konstruktsiooni täpsust, korrektsust ja vastavust mõõtudele;
*lõigete ratsionaalset paigutamist kangale;
*abimaterjalide valikut;
*tehnoloogilise töötlemise järjestuse koostamist vastavalt tegumoele ja materjalile;
*tootesõlmede töötlemise tehnoloogiat;
*ratsionaalseid töövõtteid ja kvaliteedinõuete täitmist;
*lõppviimistlust;
*töökoha korraldust.

Iseseisva tööna valmib õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemade kohta töölehti ja tootesõlmede tööproove.

Mooduli nimetus:	**Pluusi ja päevasärgi töötlemine individuaaltööna**
Maht õppenädalates :	3
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab pluusi ja päevasärgi töötlemise erialast terminoloogiat; konstrueerimiseks vajalikke mõõte, avaruslisasid; erinevate tegumoodidega pluuside ja särkide modelleerimise põhimõtteid; tootesõlmede tehnoloogiaid; proovide tehnikat. õppija oskab visandada tegumoodi, kirjelduse järgi tegumoodi joonistada, võtta figuurilt mõõte, konstrueerida lõiget ja modelleerida vastavalt tegumoele; arvutada põhi- ja abimaterjalide kulu; paigutada lõikeid kangale, juurde lõigata; koostada tehnoloogilise töötlemise järjestust; lugeda ja koostada tehnoloogilisi jooniseid; teha proovi ja proovi parandusi; valida tegumoele ja materjalile sobivat tehnoloogiat, õmmelda ja viimistleda toodet; kasutada ratsionaalseid töövõtteid ja täita kvaliteedinõudeid; teha parandustöid, töötada tervist säästvalt. Õppija omandab hoiaku säästlikuks, kvaliteetseks ja iseseisvaks tööks.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Läbitud õmblusseadmete, materjaliõpetuse ja õmblustehnoloogia alusõppe moodulid.
Õppesisu:	<u>MOE JOONISTAMINE</u> Erinevate tegumoodide joonistamine arvestades kliendi figuuri ja moesuundasid. Moejoonised erinevatest materjalidest pluusidele ja päevasärkidele. <u>LÕIKEÕPETUS JA MODELLEERIMINE</u> Pluusi ja särgi konstrueerimiseks vajalikud mõõdud ja avaruslisad. Mõõtude võtmine. Meeste, naiste ja laste suurusnumbrid. Pluusi ja särgi põhikonstruktsioon. Esikinnise konstrueerimine (katteriidega, liistuga, sisselõikeline kinnis). Passede konstrueerimine (sirgelõikeline, figuurne). Sissevõtte asukoha ülekandmine käeaugukaarele, küljejoonele, allääre le ja kaelakaarele. Reljeefi (läbilõike) modelleerimine (printsesslõige, õlalt lähtuv läbilõige). Üheosalise varruka modelleerimine (kroogitud varrukas, volditud varrukas, kaheosaline varrukas). Kraede konstrueerimine (kannaga krae, püstkrae, eest seotav püstkrae, mahapööratud krae, sallkrae). Raglaan ja kimono pluuside, särkide modelleerimine. Laste pluusi ja särgi konstrueerimine. Lõike tüüpvead (konstruktsioonilised, lõiketehnilised) nende ära tundmine ja kõrvaldamine. Pluusi, särgi detailide nimetused, vastasmärgid. Pluusi, särgi lõigete kangale paigutamise põhimõtted, materjali kulu arvestamine. Kliendilt võetud mõõtudega pluusi, särgi konstrueerimine ja modelleerimine vastavalt moejoonisele. <u>ÕMBLUSTEHNOLOOGIA</u> Pluusi ja särgi terminoloogia. Pluusi ja särgi detailide õmblusvarud, detailide kontroll. Tootesõlmede tehnoloogia: sirgelõikelise ja figuurse passe töötlemine, läbilõigete ja sissevõtete töötlemine, passe vahele õmmeldud klapiga tasku töötlemine. Esikinnise töötlemine katteriidega, liistuga, salakinnisega, aasnööpaukudega ja lukuga. Sisselõikeliste kinniste töötlemine katteriidega, kahe kandiga, liistuga, pologa ja tõmblukkkinnisega. Varruka kinnise töötlemine liistuga, kandiga ja kahekordse palistusega. Õla-, varruka- ja küljeõmbluste töötlemine: Kraede töötlemine (püstkrae, kannaga krae, seotav püstkrae, kaunistusdetailiga krae, mahapööratud krae, kant, rüüs, pits, pael) ja ühendamine kaelakaarega. Kraeta kaelakaare töötlemine (rullkandiga, lõikekohase kandiga). Varrukate ühendamine käeaugukaarele pluusidel ja särkidel (kroogitud ja volditud varrukate ühendamine tootega). Mansettide töötlemine. Varrukasuu töötlemine (kroogetega, voltidega, palistusega); manseti ühendamine varrukaga; allääre töötlemine. Nööpaukude ja nööpide märkimine ja õmblemine. Õlakute kinnitamine. Pluusi, särgi detailide kangale

paigutamine, juurdelõikamine, proovide tegemine. Abi- ja tugevdusmaterjalide kasutamine. Toote töötlemise järjestus vastavalt tegumoele. Pluuside, särkide õmblemisel sagedamini esinevad vead ja nende kõrvaldamine. Lõppviimistlus ja kvaliteedi kontroll. Raglaan ja kimono pluuside, särkide töötlemise erinevused. Laste pluuside ja särkide tehnoloogia ja töötlemise erinevused.
PRAKTILISED TÖÖD
Erinevatest materjalidest ja tegumoega pluuside, päevasärkide õmblemine. Pluuside ja päevasärkide parandamine (esikinnise, krae, mansettide renoveerimine, varrukate pikemaks lühemaks, kitsamaks-laiemaks tegemine, toote kehaosa kitsamaks-laiemaks, pikemaks-lühemaks tegemine, õlapikkuse muutmine). Valmistoote kuum-niiske töötlemine.

Hinnatavad õpitulemused:

Õppija teab ja tunneb:
* pluusi, päevasärgi töötlemise erialast terminoloogiat;
* pluusi, särgi konstrueerimiseks vajalikke mõõte ja avaruslisasid;
* põhivõrgu konstruktiivjooni;
* raglaan ja kimono pluuside, särkide modelleerimise põhimõtteid;
* pluusi, särgi detaile, õmblusvarusid, vastasmärke, detailide lõimelõnga suunda;
* pluusi, päevasärgi tootesõlmede töötlemise tehnoloogiaid;
* raglaan- ja kimono pluusi ning särgi töötlemise erinevusi;
* lasterõivaste tehnoloogiat ja töötlemiserinevusi;
* proovide teostamise tehnikat;
oskab:
* võtta figuurilt mõõte;
* leida tabelist vajalikke mõõte ja kanda neid konstruktsioonile;
* konstrueerida pluusi, särgi põhilõiget vastavalt võetud mõõtudele;
* modelleerida pluusi, särki vastavalt tegumoele;
* konstrueerida ja modelleerida erinevaid varrukaid, kraesid;
* koostada toote töötlemise tehnoloogilist järjestust;
* lugeda ja valmistada tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
* arvutada materjali kulu;
* töödelda erinevaid tootesõlmi;
* valida pluusi, särgi töötlemiseks tegumoele ja materjalile sobivat tehnoloogiat;
* valida pluusi ja särgi töötlemiseks abimaterjali, furnituuri;
* paigutada lõikeid kangale ja teostada juurdelõikust;
* iseseisvalt töötada, kasutades ratsionaalseid töövõtteid;
* teostada lõppviimistlust;
* õmmelda särki ja pluusi;
* teostada proovi ja proovi parandusi;
* kontrollida kvaliteeti.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
*protsessi hinnetest;
*praktilise töö hinnetest (moejoonise ja tööjuhendi järgi antud mõõtudega pluusi või päevasärgi konstrueerimine, modelleerimine, tehnoloogilise järjestuse koostamine ning õmblemine);
*arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd õmblustehnoloogiast, lõikeõpetusest ja modelleerimisest, toote sõlmede töötlemisest);
* iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
*konstruktsiooni täpsust, korrektsust ja vastavust mõõtudele;
*lõigete ratsionaalset paigutamist kangale;
*abimaterjalide valikut;
*tehnoloogilise töötlemise järjestuse koostamist vastavalt tegumoele ja materjale;
*tehnoloogilisi jooniseid;

*tootesõlmede tehnoloogiat;
*ratsionaalseid töövõtteid ja kvaliteedinõuete täitmist;
*lõppviimistlust;
*töökoha korraldust.

Iseseisva tööna valmib õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemade kohta töölehti ja tootesõlmede tööproove.

Mooduli nimetus:	**Vesti töötlemine individuaaltööna**
Maht õppenädalates :	2
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab vesti töötlemise erialast terminoloogiat; konstrueerimiseks vajalikke mõõte, avaruslisasid; klassikaliste vestide modelleerimise põhimõtteid; tootesõlmede tehnoloogiaid; proovide tehnikat. Õppija oskab visandada tegumoodi, kirjelduse järgi tegumoodi joonistada, võtta figuurilt mõõte; konstrueerida lõiget ja modelleerida vastavalt tegumoele; arvutada põhi- ja abimaterjalide kulu; paigutada lõikeid kangale, juurde lõigata; koostada tehnoloogilise töötlemise järjestust; lugeda ja koostada tehnoloogilisi jooniseid; teha proovi ja proovi parandusi; valida tegumoele ja materjalile sobivat tehnoloogiat, õmmelda ja viimistleda toodet; kasutada ratsionaalseid töövõtteid ja täita kvaliteedinõudeid; teha parandustöid, töötada tervist säästvalt. Õppija omandab hoiaku säästlikuks, kvaliteetseks ja iseseisvaks tööks.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Läbitud õmblustehnoloogia alusõppe, erialase joonistamise, stiiliõpetuse, pluusi ja päevasärgi töötlemise moodulid.
Õppesisu:	<u>MOE JOONISTAMINE</u> Erinevate tegumoodide joonistamine arvestades kliendi figuuri ja moesuundasid. Moejoonised erinevatest materjalidest vestidele. <u>LÕIKEÕPETUS JA MODELLEERIMINE</u> Vesti konstrueerimiseks vajalikud mõõdud ja avaruslisad. Mõõtude võtmine. Meeste ja naiste vesti konstrueerimine. Tasku konstrueerimine. Printsesslõikelise vesti modelleerimine. Vesti detailide nimetused, vastasmärgid. Vesti lõigete kangale paigutamise põhimõtted, materjali kulu arvestamine. Võetud mõõtudega vesti konstrueerimine ja modelleerimine <u>ÕMBLUSTEHNOLOOGIA</u> Vesti terminoloogia. Vesti detailide õmblusvarud, detailide kontroll. Tootesõlmede tehnoloogia: läbilõigete, issevõtete ja reguleeritava pööna töötlemine. Liistuga tasku töötlemine. Vesti hõlma- ja seljavoodri lõikamine. Eesääre töötlemine katteriidega või voodriga; hõlma allääre töötlemise võimalused (kandiga, allääre pöördeosaga). Käeaugukaare töötlemine; vesti selja töötlemine (põhimaterjalist selja töötlemine, voodrist selja töötlemine); õla-, küljeõmbluste ja kaelakaare ühendamine. Nööpaukude ja nööpide märkimine ja õmblemine. Vesti detailide kangale paigutamine, töötlemine, proovide teostamine. Abi- ja tugevdusmaterjalide kasutamine. Toote töötlemise järjestus vastavalt tegumoele. Vestide õmblemisel sagedamini esinevad vead ja nende kõrvaldamine. Lõppviimistlus ja kvaliteedi kontroll. <u>PRAKTILISED TÖÖD</u> Erinevatest materjalidest ja tegumoega vesti õmblemine. Vesti parandamine (kitsamaks-laiemaks tegemine, allääre kuju muutmine). Valmistoote kuum-niiske töötlemine.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * vesti töötlemise erialast terminoloogiat; * konstrueerimiseks vajalikke mõõte; * meeste ja naiste vesti modelleerimise põhimõtteid; * vesti detailide õmblusvarusid, vastasmärke; * tootesõlmede töötlemise tehnoloogiaid; * proovide tehnikat; oskab: * võtta figuurilt mõõte; * konstrueerida vesti lõiget vastavalt võetud mõõtudele; * leida tabelist vajalikke mõõte ja kanda neid konstruktsioonile; * modelleerida vesti vastavalt tegumoele;

* koostada toote töötlemise tehnoloogilist järjestust;
* lugeda ja valmistada tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
* arvutada materjali kulu;
* töödelda erinevaid tootesõlmi;
* valida vesti töötlemiseks tegumoele ja materjalile sobivat tehnoloogiat;
* valida vesti töötlemiseks abimaterjale, furnituuri;
* iseseisvalt töötada, kasutades ratsionaalseid töövõtteid;
* õmmelda vesti;
* teostada proovi ja proovi parandusi;
* kontrollida kvaliteeti ning anda hinnangut oma tööle;
* teha parandustöid.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
*protsessi hinnetest;
*praktilise töö hinnetest (moejoonise ja tööjuhendi järgi antud mõõtudega vesti konstrueerimine, modelleerimine, tehnoloogilise järjestuse koostamine ning õmblemine);
*arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd õmblustehnoloogiast, lõikeõpetusest ja modelleerimisest, toote sõlmede töötlemisest);
* iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
* vesti konstruktsiooni täpsust, korrektsust ja vastavust mõõtudele;
* põhilõikest moekohase lõike tuletamist;
* lõigete ratsionaalset paigutamist kangale;
* abimaterjalide valikut;
* tehnoloogilise töötlemise järjestuse koostamist vastavalt tegumoele ja materjale;
* tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
* tootesõlmede tehnoloogiat;
* ratsionaalseid töövõtteid ja kvaliteedinõuete täitmist;
* lõppviimistlust.

Iseseisva tööna valmib õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemade kohta töölehti ja tootesõlmede tööproove.

Mooduli nimetus:	**Kleidi töötlemine individuaaltööna**
Maht õppenädalates :	3
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab kleidi töötlemise erialast terminoloogiat; konstrueerimiseks vajalikke mõõte, avaruslisasid;erinevate tegumoodidega kleitide modelleerimise põhimõtteid; tootesõlmede tehnoloogiaid; proovide tehnikat. Õppija oskab visandada tegumoodi, kirjelduse järgi tegumoodi joonistada, võtta figuurilt mõõte; konstrueerida lõiget ja modelleerida vastavalt tegumoele; arvutada põhi- ja abimaterjalide kulu; paigutada lõikeid kangale ja juurde lõigata; koostada tehnoloogilise töötlemise järjestust; lugeda ja koostada tehnoloogilisi jooniseid; teha proovi ja proovi parandusi; valida tegumoele ja materjalile sobivat tehnoloogiat, õmmelda ja viimistleda toodet; kasutada ratsionaalseid töövõtteid ja täita kvaliteedinõudeid, teha parandustöid, töötada tervist säästvalt. Õppija omandab hoiaku säästlikuks, kvaliteetseks ja iseseisvaks tööks.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Läbitud õmblusseadmete, materjaliõpetuse ja õmblustehnoloogia alusõppe moodulid.
Õppesisu:	<u>MOE JOONISTAMINE</u> Erinevate tegumoodide joonistamine arvestades kliendi figuuri ja moesuundasid. Moejoonised erinevatest materjalidest kleitidele. <u>LÕIKEÕPETUS JA MODELLEERIMINE</u> Kleidile vajalikud mõõdud, avaruslisad. Mõõdu võtmine, tabelimõõtude kasutamine. Kleidi põhikonstruktsioon. Põhilõike modelleerimine vastavalt tegumoele: läbilõiked (printsess, õlalt lähtuvad), kaelakaare kuju muutmine, detailide krookimine, drapeeringud (kaelakaarel, esiosal). Kraede modelleerimine (volangkrae, kreeka kaelus), kaunistusdetaili modelleerimine (žaboo). Kleidi detailide nimetused, vastasmärgid. Kleidi detailide kangale paigutamise põhimõtted, materjali kulu arvestamine. Juurdelõikuse tehnilised tingimused. Kliendilt võetud mõõtudega kleidi konstrueerimine ja modelleerimine. Laste kleidi konstrueerimine. <u>ÕMBLUSTEHNOLOOGIA</u> Kleidi detailide õmblusvarud, vastasmärgid, detailide kontroll, lõimelõnga suund. Tootesõlmede tehnoloogia: drapeeringute töötlemine; õla- ja küljeõmbluste töötlemine; kraeta kaelakaare ja varrukateta käeaugukaare töötlemine; volangkrae, kreeka kaeluse, žaboo töötlemine; vööjoonelt läbilõigatud kleidi töötlemise iseärasused; kleidi allääre töötlemine. Voodriga kleidi töötlemine, kinnise töötlemine. Kleidi detailide kangale paigutamine, juurdelõikamine, proovide teostamine. Abi- ja tugevdusmaterjalide kasutamine. Kleidi töötlemise järjestus vastavalt tegumoele Kleitide õmblemisel sagedamini esinevad vead ja nende kõrvaldamine. Lõppviimistlus ja kvaliteedi kontroll. <u>PRAKTILISED TÖÖD</u> Erinevatest materjalidest ja tegumoega kleitide õmblemine. Kleitide parandamine (kleidi kitsamaks-laiemaks, pikemaks-lühemaks tegemine, varrukate, kaelakaare kuju muutmine, kleidi voodri vahetus). Valmistoote kuum-niiske töötlemine.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * kleidi töötlemise erialast terminoloogiat; * kleidi konstrueerimiseks vajalikke mõõte; * modelleerimise põhimõtteid; * lõigete valmistamise ja kangale paigutamise põhimõtteid; * kleidi detaile, õmblusvarusid, vastasmärke, lõimelõnga suunda; * tootesõlmede töötlemise tehnoloogiaid; * proovide tehnikat; oskab:

* võtta figuurilt mõõte;
* leida tabelist vajalikke mõõte ja kanda neid konstruktsioonile;
* konstrueerida kleidi põhilõiget vastavalt võetud mõõtudele;
* modelleerida kleiti vastavalt tegumoele;
* modelleerida kaelakaart ja kaunistuselemente;
* koostada toote töötlemise tehnoloogilist järjestust;
* lugeda ja valmistada tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
* arvutada materjali kulu;
* töödelda erinevaid tootesõlmi;
* valida kleidi töötlemiseks tegumoele ja materjalile sobivat tehnoloogiat;
* valida kleidi töötlemiseks abimaterjali, furnituuri;
* iseseisvalt töötada, kasutades ratsionaalseid töövõtteid;
* õmmelda kleiti;
* teostada proovi ja proovi parandusi;
* kontrollida kvaliteeti ning anda hinnangut oma tööle;
* teha parandustöid.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
*protsessi hinnetest;
*praktilise töö hinnetest (moejoonise ja tööjuhendi järgi antud mõõtudega kleidi konstrueerimine, modelleerimine, tehnoloogilise järjestuse koostamine ning õmblemine);
*arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd õmblustehnoloogiast, lõikeõpetusest ja modelleerimisest, toote sõlmede töötlemisest);
* iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
* kleidi konstruktsiooni täpsust, korrektsust ja vastavust mõõtudele;
* põhilõikest moekohase lõike tuletamist;
* lõigete ratsionaalset paigutamist kangale;
* abimaterjalide valikut;
* tehnoloogilise töötlemise järjestuse koostamist vastavalt tegumoele ja materjalile;
* tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
* tootesõlmede tehnoloogiat;
* ratsionaalseid töövõtteid ja kvaliteedinõuete täitmist;
* lõppviimistlust;
* töökoha korraldust.

Iseseisva tööna valmib õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemade kohta töölehti ja tootesõlmede tööproove.

Mooduli nimetus:	**Naiste jaki töötlemine individuaaltööna**
Maht õppenädalates :	6
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab jaki töötlemise erialast terminoloogiat; konstrueerimiseks vajalikke mõõte, töötlemis- ja avaruslisasid; põhimaterjali ja voodri detaile, õmblusvarusid, vastasmärke; vajalikke tugevdus- ja voodrimaterjale. Õppija oskab visandada tegumoodi, kirjelduse järgi tegumoodi joonistada, võtta figuurilt mõõte; konstrueerida jaki põhilõiget vastavalt võetud mõõtudele; modelleerida erinevate tegumoodidega jakke; arvutada põhi- ja abimaterjalide kulu; paigutada lõikeid kangale ja juurde lõigata; koostada naiste jaki töötlemise tehnoloogilist järjestust; lugeda ja koostada tehnoloogilisi skeeme ja jooniseid; valida ja kasutada sobivaid tugevdus- ja abimaterjale ning furnituuri; töödelda jakki proovideks, teha proove ja prooviparandusi; töödelda erinevaid tootesõlmi; valida jaki töötlemiseks vajalikku tehnoloogiat vastavalt tegumoele ja materjalile; õmmelda ja viimistleda toodet; kasutada ratsionaalseid töövõtteid ja täita kvaliteedinõudeid; teha parandustöid, töötada tervist säästvalt. Õppija omandab hoiaku säästlikuks, kvaliteetseks ja iseseisvaks tööks.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Läbitud õmblusseadmete, materjaliõpetuse, õmblustehnoloogia alusõppe, erialase joonistamise, stiiliõpetuse, pluusi- ja päevasärgi töötlemise moodulid.
Õppesisu:	<u>MOE JOONISTAMINE</u> Erinevate tegumoodide joonistamine arvestades kliendi figuuri ja moesuundasid. Moejoonised erinevatest materjalidest naiste jakkidele. <u>LÕIKEÕPETUS JA MODELLEERIMINE</u> Vajalikud mõõdud ja avaruslisad. Naiste jaki põhikonstruktsioon, kaheosalise varruka konstrueerimine (lõhikuta ja lõhikuga). Reväärkrae, sallkrae ja tasku konstrueerimine. Kliendi mõõtudega jaki põhilõike konstrueerimine. Jaki detailide nimetused, vastasmärgid. Väikedetailide (katteriide, tasku detailide, krae) konstrueerimine ja juurdelõikamise põhimõtted. Tugevdusmaterjalide kasutamine ja juurdelõikamise põhimõtted. Voodri juurdelõikamise põhimõtted. Jaki töötlemine proovideks ja proovide tegemine. Jaki modelleerimine vastavalt moejoonisele (läbilõiked, sissevõtete asukoht, tasku asukoht, reväärkrae ja sallkrae kujundamine vastavalt moejoonisele). Jaki lõigete kangale paigutamise põhimõtted, materjali kulu arvestamine. <u>ÕMBLUSTEHNOLOOGIA</u> Jaki terminoloogia. Jaki detailid, detailide kontroll, õmblusvarud, vastasmärgid. Lõigete kangale paigutamine ja juurdelõikamine. Abi- ja tugevdusmaterjalide kasutamine. Jaki töötlemise tehnoloogiline järjestus, töötlemise erinevad meetodid (detailide esialgne töötlemine, detailide dubleerimine, jäljendamine, traageldamine proovi ja varrukate töötlemine prooviks). Proov ja prooviparanduste tegemine, detailide täpsustamine. Eesääre töötlemine (pidepaela kinnitamine, katteriide juurdelõikamine, dubleerimine ja ühendamine; voodri juurdelõikamine ja töötlemine; taskute töötlemine (sisselõikeline klapiga, kahe kandi ja klapiga tasku); voodri ühendamine katteriidega, külje- ja õlaõmbluste töötlemine põhimaterjalil ja voodril; käeaugukaarte ja kaelakaare töötlemine, krae lõikamine ja töötlemine ning ühendamine kaelakaarega; voodri ühendamine kaelakaarele; jaki allääre töötlemine, varrukate töötlemine ja ühendamine käeaugukaarele (kuuglivatiini ja õlakute kinnitamine; varrukavoodri ühendamine kehaosa voodriga). Jakkide õmblemisel sagedamini esinevad vead ja nende kõrvaldamine. Lõppviimistlus ja kvaliteedi kontroll. <u>PRAKTILISED TÖÖD</u> Erinevatest materjalidest ja erineva tegumoega naiste jakkide õmblemine. Naiste jaki parandamine (kehaosa ja varrukate kitsamaks-laiemaks, pikemaks-lühemaks tegemine, taskute parandamine, krae ja kinnise renoveerimine,

voodri vahetus). Valmistoote kuumniiske töötlemine.

Hinnatavad õpitulemused:

Õppija teab ja tunneb:
* naiste jaki töötlemise erialast terminoloogiat;
* konstrueerimiseks vajalikke mõõte, töötlemis- ja avaruslisasid;
* põhimaterjali ja voodri detaile, õmblusvarusid, vastasmärke;
* tootesõlmede töötlemise tehnoloogiat;
* vajalikke tugevdus- ja voodrimaterjale;
oskab:
* võtta figuurilt mõõte;
* kanda vajalikke mõõte konstruktsioonile;
* konstrueerida põhilõiget vastavalt võetud mõõtudele;
* modelleerida vastavalt tegumoele;
* konstrueerida kaheosalist varrukat, varruka lõhikut
* konstrueerida revään- ja sallkraed;
* koostada jaki töötlemise tehnoloogilist järjestust;
* lugeda ja valmistada tehnoloogilisi skeeme ja jooniseid;
* kasutada sobivaid tugevdusmaterjale;
* töödelda jakki proovideks;
* teha proove ja proovi parandusi;
* töödelda erinevaid tootesõlmi;
* valida jaki töötlemiseks vajalikku tehnoloogiat vastavalt tegumoele ja materjalile;
* valida jaki töötlemiseks abimaterjale ja furnituuri;
* kasutada iseseisvalt töötades ratsionaalseid töövõtteid;
* õmmelda naiste jakki;
* kontrollida kvaliteeti ning anda hinnangut oma tööle;
* teha parandustöid.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
*protsessi hinnetest;
*praktilise töö hinnetest (moejoonise ja tööjuhendi järgi antud mõõtudega jaki konstrueerimine, modelleerimine, tehnoloogilise töötlemise järjestuse koostamine ning jaki õmblemine);
*arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd õmblustehnoloogiast, lõikeõpetusest ja modelleerimisest, toote sõlmede töötlemisest);
* iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
* jaki konstruktsiooni täpsust, korrektsust ja vastavust mõõtudele;
* põhilõikest moekohase lõike tuletamist;
* lõigete ratsionaalset paigutamist kangale;
* abi- ja tugevdusmaterjalide ning furnituuri valikut;
* erinevate materjalide töötlemist;
* tehnoloogilise töötlemise järjestuse koostamist vastavalt tegumoele ja materjalile;
* tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
* tootesõlmede tehnoloogiat, täpsust ja kvaliteeti;
* ratsionaalseid töövõtteid ja kvaliteedinõuete täitmist;
* lõppviimistlust ja töökoha korraldust.

Iseseisva tööna valmib õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemade kohta töölehti ja tootesõlmede tööproove.

Mooduli nimetus:	**Mantli töötlemine individuaaltööna**
Maht õppenädalates :	8
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab mantli töötlemise erialast terminoloogiat; konstrueerimiseks vajalikke mõõte, töötlemis- ja avaruslisasid; põhimaterjali ja voodri detaile, õmblusvarusid, vastasmärke; talvemantli ja karusnahksete detailide töötlemise erinevusi. Õppija oskab visandada tegumoodi, kirjelduse järgi tegumoodi joonistada, võtta figuurilt mõõte; kanda vajalikke mõõte konstruktsioonile; konstrueerida mantli põhilõiget vastavalt võetud mõõtudele; modelleerida klassikalisi mantleid; arvutada põhi- ja abimaterjalide kulu; paigutada lõikeid kangale ja juurde lõigata; koostada mantli tehnoloogilise töötlemise järjestust; lugeda ja koostada tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme; valida ja kasutada sobivaid tugevdus-, soojendus-, abimaterjale ja furnituuri; töödelda mantlit proovideks; teha proove ja prooviparandusi; töödelda erinevaid tootesõlmi; valida mantli töötlemiseks vajalikku tehnoloogiat vastavalt tegumoele ja materjalile; õmmelda ja viimistleda toodet; kasutada ratsionaalseid töövõtteid ja täita kvaliteedinõudeid; teha parandustöid, töötada tervist säästes. Õppija omandab hoiaku säästlikuks, kvaliteetseks ja iseseisvaks tööks.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Läbitud õmblusseadmete, materjaliõpetuse, õmblustehnoloogia alusõppe, erialase joonistamise, stiiliõpetuse ja naiste jaki töötlemise moodulid.
Õppesisu:	<u>MOE JOONISTAMINE</u> Erinevate tegumoodide joonistamine arvestades kliendi figuuri ja moesuundasid. Moejoonised erinevatest materjalidest mantlitele. <u>LÕIKEÕPETUS JA MODELLEERIMINE</u> Mantli s.h meeste-, talvemantli konstrueerimiseks vajalikud mõõdud ja avaruselisad. Mõõtude võtmine. Mantli põhilõike konstrueerimine. Moekohased tuletused (raglaan, kimono). Lõike muutmine vastavalt figuurile. Kliendilt võetud mõõtudega mantli konstrueerimine ja modelleerimine vastavalt moejoonisele. <u>ÕMBLUSTEHNOLOOGIA</u> Mantli detailid, õmblusvarud, vastasmärgid. Abi-, tugevdus- ja soojendusmaterjali kasutamine. Mantli tehnoloogilise töötlemise järjestus. Põhi-, voodri- ja abimaterjalide juurdelõikus. Kuumniiske töötlemine. Mantli töötlemine I ja II prooviks, proovide teostamine, proovides esinevad vead ja nende kõrvaldamise võimalused. Soojendusmaterjaliga talvemantli töötlemise iseärasused. Taskute (liistuga ja raamtasku) töötlemine, eesääre töötlemine (salakinnise, koos katteriidega lõigatud hõlma eesääre töötlemine); riidega töödeldud nööpaukude töötlemine. Väikedetailide töötlemine (põõnad, tripid, pagunid). Lõhiku töötlemine. Kraede töötlemine (sh. karusnahkne ja nööbitav karusnahkne krae); krae ühendamine kaelakaarega. Varrukate töötlemine ja ühendamine käeaugukaarde. Mansetiga (sh. karusnahkse mansetiga) varrukasuu töötlemine. Allääre töötlemine lahtise voodriga ja kinnise voodriga. Furnituuri õmblemine. Mantli õmblemisel sagedamini esinevad vead ja nende kõrvaldamine. Lõppviimistlus ja kvaliteedi kontroll. <u>PRAKTILISED TÖÖD</u> Erineva tegumoega mantli õmblemine. Mantli parandamine (kehaosa ja varrukate kitsamaks-laiemaks, pikemaks-lühemaks tegemine, allääre tasandamine, taskute, parandamine, krae (sh. karusnahkse krae) ja esikinnise renoveerimine, voodri vahetus. Valmistoote kuumniiske töötlemine.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * mantli konstrueerimiseks vajalikke mõõte ja avaruselisasid;

* mantli põhivõrgu konstruktiivjooni;
* talvemantli detaile, õmblusvarusid, vastasmärke;
* soojendusmaterjaliga talvemantli töötlemise tehnoloogiat;
* proovide teostamise tehnikat;
* talvemantli töötlemise järjestust individuaalõmbluses;

oskab:
* võtta figuurilt vajalikke mõõte;
* konstrueerida mantli põhilõiget;
* modelleerida mantli lõiget (sirgelõikeline, alt laienev, raglaanlõikeline);
* paigutada lõikeid kangale ja teostada juurdelõikust;
* töödelda erinevaid tootesõlmesid;
* töödelda karusnahkset kraed ja mansette;
* valida mantli töötlemiseks tegumoele ja materjalile sobivat tehnoloogiat;
* valida sobilikke abimaterjale ja furnituuri;
* teostada tugevdus-, soojendus-, voodrimaterjali juurdelõikust;
* valmistada mantlit proovideks;
* teostada mantli prooviparandusi ja täpsustada detaile;
* iseseisvalt töötada kasutades ratsionaalseid töövõtteid;
* õmmelda mantlit;
* kontrollida kvaliteeti ning anda hinnangut oma tööle;
* teha parandustöid.

Hindamine:

Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb:
*protsessi hinnetest;
*praktilise töö hinnetest (moejoonise ja tööjuhendi järgi antud mõõtudega mantli konstrueerimine, modelleerimine, tehnoloogilise järjestuse koostamine ja töötlemine);
*arvestuslikest hinnetest (kontrolltööd õmblustehnoloogiast, lõikeõpetusest ja modelleerimisest, toote sõlmede töötlemisest);
*iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
* mantli konstruktsiooni täpsust, korrektsust ja vastavust mõõtudele;
* põhilõikest moekohase lõike tuletamist;
* lõigete ratsionaalset paigutamist kangale;
* abi-, tugevdus- ja soojendusmaterjalide valikut;
* erinevate materjalide töötlemist;
* tehnoloogilise töötlemise järjestuse koostamist vastavalt tegumoele ja materjalile;
* tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
* tootesõlmede töötlemise tehnoloogiat;
* ratsionaalseid töövõtteid ja kvaliteedinõuete täitmist;
* lõppviimistlust;
* töökoha korraldust.

Iseseisva tööna valmib õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemade kohta töölehti ja tootesõlmede tööproove.

Mooduli nimetus:	**Rätsepatöö eriala praktika**
Maht õppenädalates :	25
Eesmärk:	Praktikate käigus tutvub õppija ettevõtte ajaloo ja tegevusaladega. Õppija saab ülevaate õmblusettevõttest ja selle allüksuste tööst ning tootmisest kui süsteemist. Omandab teadmised töökorraldusest ja tööjaotusest ning ettevõttes kasutatavast tehnoloogiast ning näidismudelite õmblemisest. I praktika käigus omandab õppija valmisoleku täita õmbleja tööülesandeid, kasutades teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi. II praktika käigus omandab individuaaltöö töökogemuse, saades juhendaja kõrval töötades tellimustöö valmistamise ja klientide teenindamise oskuse. Õppija omandab oskused töötada erinevatel seadmetel ja töödelda erinevaid rõivaid. II praktika ajal valmib lõpueksami praktiline ja kirjalik töö.
Nõuded mooduli alustamiseks:	I praktikaks läbitud moodulid: sissejuhatus õpingutesse, õmblustehnoloogia alusõpe, materjaliõpetus, õmblusseadmed, töökeskkonnaohutuse alused, töökorralduse alused, erialane joonistamine, stiiliõpetus, seeliku töötlemine individuaaltööna, pükste töötlemine individuaaltööna, pluusi ja päevasärgi töötlemine individuaaltööna, kleidi töötlemine individuaaltööna, vesti töötlemine individuaaltööna. II praktikaks läbitud I praktika ja moodulid: naiste jaki töötlemine individuaaltööna, mantli töötlemine individuaaltööna, rõivaste ajalugu ja tänapäev, majanduse ja ettevõtluse alused, tööseadusandluse alused, klienditeeninduse alused, arvutikasutuse ja asjaajamise alused, erialane inglise keel ning põhiõpinguid toetavad valikmoodulid.
Õppesisu:	<u>I PRAKTIKA</u> Tutvumine ettevõttega. Organisatsiooni õiguslik vorm, struktuuriüksused, tegevuseesmärgid, põhilised konkurendid, tarnijad, kliendid. Tootmise korraldus ja tööjaotus. Tutvumine ametijuhendiga, töötajate õiguste ja kohustustega. Tutvumine töösisekorra ja tööohutuse eeskirjadega. Töötamine õmbleja töökohal. Erinevatel seadmetel töötamine. Kergete rõivaste (seeliku, pükste, pluusi, päevasärgi, kleidi, vesti, trikotaažtoodete) töötlemine. <u>II PRAKTIKA</u> Erinevatel seadmetel töötamine. Kergete rõivaste (seelikute, pükste, pluuside, päevasärkide, kleitide, vestide, trikotaažtoodete) töötlemine. Ülerõivaste (jakkide, mantlite, jopede, pintsakute) töötlemine. Suhtlemine tellijatega. Erinevate tellimuste täitmine. Praktika ajal valmib lõpueksami praktiline ja kirjalik töö. Praktilisele tööle esitatavad nõuded: ülerõivas, millel on taskud, krae, varrukad ja vooder.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * ettevõtte omandivormi ja tegevuse eesmärke; * tootmise korraldust ettevõttes; * ettevõtte sisekorda ja tööohutuse nõudeid; * ettevõttes kasutatavaid seadmeid; * ettevõttes kasutatavat tehnoloogiat; * klienditeeninduse reegleid. oskab: * sooritada erinevaid tööoperatsioone; * kasutada erinevaid seadmeid; * õmmelda tooteid tellija mõõtude järgi; * kontrollida kvaliteeti; * anda hinnangut oma tööle.
Hindamine:	I praktika hinde osatähtsus: * ettevõtte hinnang 60 %

* koolipoolse juhendaja hinnang 20 %
* enesehinnang 10%
* praktika aruanne 10%

II praktika hinde osatähtsus:
* ettevõtte hinnang 70 %
* koolipoolse juhendaja hinnang 20 %
* enesehinnang 10%

Hindamisel arvestatakse:
* ettevõtte poolse juhendaja hinnangut praktika sooritamise tulemuste kohta;
* praktikat juhendava kutseõpetaja hinnangut õpilase tööle praktikal;
* praktikaaruande sisukust ja vastavust lähteülesandele;
* praktika aruande kaitsmist;
* enesehinnangut.

Mooduli nimetus:	**Rätsepatöö lõpueksam**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Rätsepatöö lõpueksam annab ülevaate õppija erialaste teadmiste ja praktiliste oskuste ning isikuomaduste vastavusest kutsestandardi nõuetele.
Nõuded mooduli alustamiseks:	
Õppesisu:	<u>Kirjalik töö</u> Sissejuhatus, kaasaegne moesuund, moejoonis ja moekirjeldus, materjalide kirjeldused, kasutatavate seadmete kirjeldused, lõikeõpetus (figuuri mõõdud, toote põhilõike konstrueerimine, moekohane modelleerimine, lõigete paigutamine kangale ja kasutatavate materjalide kulu arvestamine), tehnoloogilise töötlemise kirjelduse koostamine (valikuliselt vähemalt 4 tootesõlme töötlemise tehnoloogilised joonised), kokkuvõte, kasutatud kirjandus. Kirjalik töö peab sisaldama kogu praktilise töö kohta käivat informatsiooni. <u>Praktiline töö (õmmeldakse ettevõttes)</u> Valitakse individuaaltööna kliendile valmistatav voodriga toode (meeste pintsak, naiste jakk, kevad-sügis- või soojendusvoodriga mantel, poolmantel, kostüüm, voodriga kleit või jakk, pruutkleit) määratud tähtajaga. Õppija valmistab valitud tegumoega toote, kliendilt võetud mõõtude alusel konstrueerib lõiked, modelleerib, lõikab juurde, õmbleb proovidega, valides põhjendatud tehnoloogilise töötlemise järjestuse, kasutades sobilikke abimaterjale, furnituuri ja seadmeid. <u>Lõputöö kaitsmine</u> Õppija esitab eksamikomisjonile eriala kutseõpetaja poolt retsenseeritud kirjaliku töö ja praktilise töö hinnangulehe. Õppija koostab ja esitleb tööa nalüüsi, tuues välja huvitavamad töötluskohad. Õppija põhjendab eksamikomisjonile oma valikuid ja vastab retsensendi küsimustele.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija demonstreerib terviklikke teoreetilisi ja praktilisi kutsealaseid teadmisi ja oskusi ning isikuomadusi, peegeldab suhtlemis- ja koostöövalmidust, loovust, mõtlemis- ja otsustusvõimet, valmisolekut erialaseks tööks. Õppija põhjendab eksamikomisjonile oma valikuid ja vastab retsensendi küsimustele.
Hindamine:	Kirjaliku töö, praktilise töö ning lõputöö kaitsmise hinde põhjal otsustab komisjon lõpueksami koondhinde.

III Valikõpingute moodulid

Mooduli nimetus:	**Kodutekstiilid**
Maht õppenädalates :	3
Nõuded õpingute alustamiseks :	Läbitud õmblusseadmete, materjaliõpetuse ja õmblustehnoloogia alusõppe moodulid.
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab laiapõhjalised teadmised kodutekstiilide õmblemise kohta. Saab teadmised kasutatavate tekstiili-abimaterjalide, furnituuride, seadeldiste, erinevate mudelite konstrueerimise, juurde lõikamise, õmblemise ja viimistluse kohta. Õppija omandab hoiaku säästlikuks, kvaliteetseks ja iseseisvaks tööks.
Õppesisu:	**KAVANDAMINE** Kodutekstiili kavandamine ja moejoonise joonistamine. **MATERJALI VALIK** Sobiva põhi- ja abimaterjali, furnituuri ja niidi valik. **JUURDELÕIKUS** Toodete juurdelõikus. Detailid, õmblusvarud, detailide kontroll. Tootesõlmede töötlemine ja töötlemise järjestus. Lisa-, kinnitus- ja kaunistusmaterjalid ning nende kasutamine. Lõikeservade erinev töötlemine; krookesammu arvutamine. Väikedetailide väljalõikamine ja töötlemine: tripid, rüüžid, kandid. Kardinate ja laudlinade ülemise serva töötlemine kardinapaelaga, kanaliga, öösidega. **VATIINITÖÖD** Pajakinnaste, pajalappide väljalõikamine, sobiva põhi- ja abimaterjali ning niidi valik. Õmblemine. **PRAKTILISED TÖÖD** Vastavalt kooli vajadustele kardinate, laudlinade, linikute, pajakinnaste ja pajalappide ning muude kodutekstiilide õmblemine.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * kodutekstiilide töötlemise erialast terminoloogiat; * kodutekstiilide detaile, õmblusvarusid ja vastasmärke; * kodutekstiilide lisa-, kinnitus- ja kaunistusmaterjale; * tootesõlmede nimetusi; oskab: * koostada õmblemise tehnoloogilist järjestust; * lugeda ja koostada tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme; * leida sobiva interjöörilahenduse; * arvestada materjalikulu; * konstrueerida, modelleerida ja välja lõigata kodutekstiile; * õmmelda ja viimistleda toodet; * kontrollida töö kvaliteeti ja anda hinnangut oma tööle; * ette valmistada otstarbekalt töökohta; * töötada tervist säästvalt.
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinde moodustavad: * protsessi hinded (praktiline kodutekstiilide õmblemine); * arvestuslikud hinded; * iseseisva töö hinne. Hinnatakse: * sooritatud praktiliste harjutustööde valmistamise kvaliteeti; * tehnoloogiliste jooniste ja skeemide lugemise oskust; * erialase terminoloogia tundmist; * kuumniiske töötluse seadmete kasutamist ja režiimi valikut; * õigeid töövõtteid ja tööasendeid. Arvestuslikult hinnatakse igat valminud eset (miinimum 5 valmistoodet või komplekti).

Iseseisva tööna valmib õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemade kohta töölehti, kavandeid ja tootesõlmede tööproove.

Mooduli nimetus:	**Kanga disain**
Maht õppenädalates :	2
Nõuded õpingute alustamiseks :	Puuduvad
Eesmärk:	Anda õpilastele teadmised erinevatest kanga disaini võtetest, kasutatavatest materjalidest ja nõuetest, mis on vajalikud kanga disainimiseks. Anda esmased oskused siidimaalis, pärltikandist, jm. erinevate kanga värvimis- ja kaunistamisvõtete kasutamiseks. Olla kursis uute kaasaegsete tehnoloogiatega.
Õppesisu:	**SHIBORI** Shibori ehk jaapani tekstiilikunsti tehnika. **MASINTIKAND** Tikkimismasinal kaunistuselemendi programmeerimine ja erinevate kaunistuselementide tikkimine. **PÄRLTIKAND** Pärltikandiga kanga või rõivaeseme kaunistamine. **SIIDIMAAL** Siidimaali erinevad tehnikad. **SALVRÄTITEHNIKA** **TRÜKITEHNIKA**
Hinnatavad õpitulemused:	Õpilane teab ja tunneb: * erinevaid kanga kaunistamise võtteid; * uusi kaasaegseid tehnoloogiaid; oskab: * kasutada oma töös erinevaid kanga kaunistamise võtteid.
Hindamine:	Iga teema lõppedes valmib üks erineval viisil disainitud kangas, millest praktilise töö käigus valmib rõivaese, kodutekstiil vmt toode. Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb sooritatud praktiliste harjutustööde ja valmistoote teostamise hinnetest. Hinnatakse: * sooritatud praktiliste harjutustööde valmistamise kvaliteeti; * tehnoloogiliste jooniste ja skeemide lugemise oskust; * erialase terminoloogia tundmist; * kuumniiske töötluse seadmete kasutamist ja režiimi valikut; * õigeid töövõtteid ja tööasendeid.

Mooduli nimetus:	**Trikotaažtoodete õmblemine**
Maht õppenädalates :	2
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab trikotaažtoodete töötlemise tehnoloogiat. Õppija oskab kasutada õigeid abimaterjale, niiti ja nõelu; kasutada õigeid seadmeid ja töövõtteid; õmmelda trikotaažmaterjalidest tooteid. Õppija on omandanud hoiaku säästlikuks, kvaliteetseks ja iseseisvaks tööks.
Õppesisu:	**ÕMBLUSTEHNOLOOGIA** Trikotaaž- ja abimaterjalide sortiment. Trikotaažtoodete lõiked, õmblemiseks vajalikud niidid ja nõelad, seadmed. Trikootoodete kinniste töötlemine; kaelakaare- ja käeaugukaare töötlemine; varrukasuu ja allääre töötlemine. **PRAKTILISED TÖÖD** Tööjuhendi järgi erinevate trikotaažtoodete õmblemine
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: *trikotaažtoodete töötlemise tehnoloogiat; * trikotaažtoodetele vajalikke abimaterjale, niite ja nõelu; *õmblemiseks vajalikke töövõtteid ja seadmeid oskab:; *kasutada vajalikke abimaterjale, niite, nõelu; *kasutada trikotaažtoodete õmblemiseks vajalikke töövõtteid ja seadmeid; *õmmelda trikotaažmaterjalist tooteid.
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb: *protsessi hinnetest; *arvestuslikest hinnetest; *iseseisva töö hindest. Arvestuslikud tööd hindamisel: *praktilised harjutustööd - trikootoodete kinniste töötlemine, kaelakaare- ja käeaugukaare töötlemine, varrukasuu ja allääre töötlemine; tööjuhendi järgi trikotaažtoodete õmblemine (topid, retuusid, T- särgid). Hinnatakse: * sooritatud praktiliste harjutustööde valmistamise kvaliteeti; * tehnoloogiliste jooniste ja skeemide lugemise oskust; * erialase terminoloogia tundmist; * kuumniiske töötluse seadmete kasutamist ja režiimi valikut; * õigeid töövõtteid ja tööasendeid; * joonestusalaseid alusteadmisi. Iseseisva tööna valmib õpimapp, mis sisaldab töölehti ja tootesõlmede tööproove.

Mooduli nimetus:	**Korsett-toodete töötlemine**
Maht õppenädalates :	3
Nõuded õpingute alustamiseks :	Läbitud õmblustehnoloogia alusõppe, erialase joonistamise, stiiliõpetuse, pluusi ja päevasärgi ning kleidi töötlemise moodulid.
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused korsett-toodete lõike konstrueerimisest ja modelleerimisest vastavalt tegumoele, korsett-toodete praktilisest õmblemisest vastavalt tellija mõõtudele ning moejoonisele ning hoiakud töökoha otstarbekaks korraldamiseks, iseseisvaks, säästlikuks ja kvaliteetseks töötamiseks.
Õppesisu:	**LÕIKEÕPETUS JA MODELLEERIMINE** Korsett-toodetele vajalikud mõõdud, avaruslisad. Mõõdu võtmine, tabelimõõtude kasutamine. Põhikonstruktsioon. Põhilõike modelleerimine vastavalt tegumoele: detailide krookimine, drapeeringud. Korsettoodete detailide nimetused, vastasmärgid. Korsettoodete detailide kangale paigutamise põhimõtted, materjali kulu arvestamine. Juurdelõikuse tehnilised tingimused. Kliendilt võetud mõõtudega korsettoodete konstrueerimine ja modelleerimine. **ÕMBLUSTEHNOLOOGIA** Korsett-toodete detailide õmblusvarud, vastasmärgid, detailide kontroll, lõimelõnga suund. Tootesõlmede tehnoloogia: drapeeringute töötlemine; küljeõmbluste töötlemine; korsett-toodete töötlemise iseärasused; korsett-toodete allääre töötlemine. Voodriga korsett-toodete töötlemine, kinnise töötlemine. Korsett-toodetedetailide kangale paigutamine, juurdelõikamine, proovide teostamine. Abi- ja tugevdusmaterjalide kasutamine. Korsett-toodete töötlemise järjestus vastavalt tegumoele korsett-toodete õmblemisel sagedamini esinevad vead ja nende kõrvaldamine. Lõppviimistlus ja kvaliteedi kontroll. **PRAKTILISED TÖÖD** Tootesõlmede töötlemine ja korsett-toodete õmblemine. Valmistoote kuum-niiske töötlemine.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: * korsettoodete töötlemise erialast terminoloogiat; * korsett-toodete konstrueerimiseks vajalikke mõõte; * modelleerimise põhimõtteid; * lõigete valmistamise ja kangale paigutamise põhimõtteid; * korsett-toodete detaile, õmblusvarusid, vastasmärke, lõimelõnga suunda; * tootesõlmede töötlemise tehnoloogiaid; oskab: * võtta figuurilt mõõte; * leida tabelist vajalikke mõõte ja kanda neid konstruktsioonile; * konstrueerida põhilõiget vastavalt võetud mõõtudele; * modelleerida korsett-tooteid vastavalt tegumoele; * koostada toote töötlemise tehnoloogilist järjestust; * lugeda ja valmistada tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme; * arvutada materjali kulu; * töödelda erinevaid tootesõlmi; * valida korsett-toodete töötlemiseks tegumoele ja materjalile sobivat tehnoloogiat; * valida korsett-toodete töötlemiseks abimaterjali, furnituuri; * iseseisvalt töötada, kasutades ratsionaalseid töövõtteid; * õmmelda korsett-tooteid; * teostada proovi ja proovi parandusi; * kontrollida kvaliteeti ning anda hinnangut oma tööle.
Hindamine:	Moodul lõpeb hindega. Mooduli hinne kujuneb: *protsessi hinnetest;

*praktiliste tööde hinnetest (moejoonise ja tööjuhendi järgi antud mõõtudega korsett-toodete konstrueerimine, modelleerimine, tehnoloogilise järjestuse koostamine ning õmblemine);
*iseseisva töö hindest.

Hinnatakse:
* korsettoodete konstruktsiooni täpsust, korrektsust ja vastavust mõõtudele;
* põhilõikest moekohase lõike tuletamist;
* lõigete ratsionaalset paigutamist kangale;
* abimaterjalide valikut;
* tehnoloogilise töötlemise järjestuse koostamist vastavalt tegumoele ja materjalile;
* tehnoloogilisi jooniseid ja skeeme;
* tootesõlmede tehnoloogiat;
* ratsionaalseid töövõtteid ja kvaliteedinõuete täitmist;
* lõppviimistlust;
* töökoha korraldust.

Iseseisva tööna valmib õpimapp, mis sisaldab moodulis läbitud teemade kohta töölehti ja tootesõlmede tööproove.

LISAD

LISA 1: **Õppebaasi kirjeldus**

Rätsepatööö eriala õpetamiseks on Tartu Kutsehariduskeskuses olemas kaasaegselt sisustatud õppetöökojad ning klassiruumid eriala toetavate ainete õpetamiseks.

1. Õppetöökojad

Rätsepatöö eriala õpetamiseks on kaasaegsete seadmetega varustatud õppetöökojad, milles on universaalõmblusmasinad, äärestus- ja ühendusõmblusmasin, nööpaugumasin, kattemasin, kahenõelamasin, triikimissüsteem ja kaks aurutriikrauaga triikimiskohta, dubleerpress, juhtimispaneeliga õmblusmasinad, juurdelõikuslauad, igas klassis valge tahvel ja markerid, grafoprojektor, vajadusel saab kasutada sülearvutit ja videoprojektorit.

Väikevahendid: lisatarvikud õmblusmasinatele, käärid, mõõdulindid, lekaalid, joonestusvahendid, õppetöö tarbeks vajalikud õmblusmaterjalid ja -tarvikud.

2. Arvutiklass 15 õppekohaga (tikkimisprogramm).

3. Juurdelõikusvahendid.

4. Eriala toetavate ainete õpetamiseks üldklass, mille sisustuse hulka kuuluvad õpetaja töökoht, lauad ja toolid õpilastele, valge tahvel ja markerid, grafoprojektor, arvuti ja videoprojektor.

LISA 2:

Rätsepatöö lõpueksami juhend

1. Kirjalik töö koosneb:
sissejuhatus, kaasaegne moesuund, moejoonis ja moekirjeldus, materjalide kirjeldused, kasutatavate seadmete kirjeldused, lõikeõpetus (figuuri mõõdud, toote põhilõike konstrueerimine, moekohane modelleerimine, lõigete paigutamine kangale ja kasutatavate materjalide kulu arvestamine), tehnoloogilise töötlemise kirjelduse koostamine (valikuliselt vähemalt 4 tootesõlme töötlemise tehnoloogilised joonised), kokkuvõte, kasutatud kirjandus/allikad.

Kirjalik töö peab sisaldama kogu praktilise töö kohta käivat informatsiooni.

2. Praktiline töö (õmmeldakse ettevõttes)
Valitakse individuaaltööna kliendile valmistatav voodriga toode (meeste pintsak, naiste jakk, kevad-sügis- või soojendusvoodriga mantel, poolmantel, kostüüm, voodriga kleit või jakk, pruutkleit) määratud tähtajaga.

Õppija valmistab valitud tegumoega toote, kliendilt võetud mõõtude alusel konstrueerib lõiked, modelleerib, lõikab juurde, õmbleb proovidega, valides põhjendatud tehnoloogilise töötlemise järjestuse, kasutades sobilikke abimaterjale, furnituuri ja seadmeid.

3. Lõputöö kaitsmine
Õppija esitab eksamikomisjonile eriala kutseõpetaja poolt retsenseeritud kirjaliku töö ja praktilise töö hinnangulehe.

Õppija koostab ja esitleb praktilise töö analüüsi, tuues välja huvitavamad töötluskohad.

Õppija põhjendab eksamikomisjonile oma praktilise töö valikut ja vastab retsensendi küsimustele.

Õppija demonstreerib terviklikke teoreetilisi ja praktilisi kutsealaseid teadmisi ja oskusi ning isikuomadusi, peegeldab suhtlemis- ja koostöövalmidust, loovust, mõtlemis- ja otsustusvõimet, valmisolekut erialaseks tööks.

Hindamine:
Kirjaliku töö, praktilise töö ning lõputöö kaitsmise hinde põhjal otsustab komisjon lõpueksami koondhinde.

LISA 3: **Õppekavaga seotud õpetajad**

1. Maiu Praakli
Haridustase: Kõrgharidus
Lõpetatud kool: Tallinna Kergetööstustehnikum; Tallinna Ülikool
Lõpetamise aasta: 1988; 2005
Lõpetatud eriala: rõivaste modelleerimise ja konstrueerimise eriala õmblustoodete konstruktor; kutsepedagoogika

2. Aina Rüütel
Haridustase: Kõrgharidus
Lõpetatud kool: Tallinna Kergetööstustehnikum; Tallinna Pedagoogikaülikool
Lõpetamise aasta: 1988, 2001
Lõpetatud eriala: rõivaste modelleerimise ja konstrueerimise eriala õmblustoodete konstruktor, käsitöö ja kodunduse õpetaja

3. Nimi: Tuuliki Vuks
Haridustase: Teadusmagister
Lõpetatud kool: Tallinna 4. Tehnikakool, Eesti Põllumajandusülikool
Lõpetamise aasta: 1988, 2003
Lõpetatud eriala: naiste- ja laste kergete rõivaste rätsep (III kategooria), kodumajandus